

Hungária Puli Klub

Tenyésszemle Bírálati Lap

Tenyésszemle helyszíne:..... Időpontja:.....

Tulajdonos neve:..... Lakcíme:.....

Puli neve:		Születési idő:		Ivara:
Chipszám:		TK.jel/szám:		Színe:
Csípőszűrés eredménye:		Jele,száma:		Dátum:

A tulajdonság, testtáj:	A tulajdonság, testtáj, leírása	- + *
Fajtajelleg:	☐ kifejezett ☐ elmosódó ☐ hibás.....	
Ivar jelleg, ivar szervek:	☐ kifejezett ij. ☐ elmosódó ij. ☐ ép herék ☐ nem tapintható	
Testarányok, szilárdság:	☐ arányos ☐ aránytalan ☐ szilárd szervezetű ☐ laza ☐ burkolt	
Méretek cm/kg:	marmagasság..... törzshosszúság..... övméret..... testsúly.....	
Kondíció:	☐ megfelelő ☐ túlkondicionált ☐ alukondicionált	
Csontozat:	☐ szikár ☐ finom ☐ túl finom és könnyű ☐ durva	
Vérmérséklet, idegrendszer:	☐ élénk ☐ kiegyensúlyozott ☐ félénk ☐ támadó	
Fej méret és arány:	☐ arányos ☐ kicsi és finom ☐ nagy és durva	
Koponya:	☐ széles ☐ keskeny ☐ megfelelő stop ☐ gyenge Stop	
Arcorri rész:	☐ arányos ☐ túlságosan rövid ☐ megnyúlt	
Fül tűzés és méret:	☐ jó tűzés és méret ☐ magasan tűzött és kicsi ☐ rövid	
Fogazat és fogív:	☐ teljes ☐ foghiány..... ☐ fogtöbblet..... ☐ széles ív ☐ szűk ív	
Harapás:	☐ szabályos ollós ☐ szabálytalan.....	
Szem vágása, helyeződése:	☐ megfelelő ☐ kerek ☐ közelálló ☐ távol álló	
Szem színe:	☐ sötétbarna ☐ közép barna ☐ világosbarna ☐ sárga	
Nyak:	☐ jól illesztett ☐ alacsonyan illesztett ☐ magasan illesztett	
Törzs:	☐ rövid, négyzetes ☐ megnyúlt ☐ túlságosan megnyúlt ☐ kívánatosnál rövidebb	
Mellkas:	☐ mély ☐ sekély ☐ széles ☐ szűk ☐ fűzött	
Elülső végtag:	☐ párhuzamos ☐ franciás ☐ dongaállás	
Hátulsó végtag:	☐ párhuzamos ☐ tehénállás ☐ mély csánk ☐ magas csánk	
Mancsok:	☐ feszes ☐ zárt ☐ rövid ☐ hosszú ☐ nyitott ☐ laza	
Farok/farokhordas:	☐ stabil ☐ laza ☐ jó méretű ☐ rövidebb ☐ magasan tűzött	
Mozgás:	☐ típusosan szabályos ☐ kötött ☐ sántít ☐ poroszkál	
Szőrzet:	☐ teljes ☐ hiányos ☐ szerkezetes ☐ ápolt ☐ szennyezett	
Szőrzet szerkezete:	☐ erőteljes ☐ finom ☐ zsinóros ☐ szalagos ☐ nemezes	
Szőrzet színe:	☐ standard ☐ hibás színleírás.....	
Pigmentáltság:	☐ mélyfekete ☐ sötét ☐ közép barna ☐ gyenge	

*eltérés az átlagtól

Megjegyzés:.....

.....

Minősítés:

Tenyésztésre javasolt: ☐	Tenyészthető: ☐	Nem tenyészthető: ☐
--	---	---

Hungária Puli Klub képviselője:..... P.H. Bíráló:.....

Hungária Puli Klub
Elismert Tenyésztő Szervezet
2234 Maglód
Sugár u. 52

A PULI FAJTA TENYÉSZTÉSI PROGRAMJA

a puli fajta tenyésztési programja ,
a 62/2016. (IX. 16.) FM rendelet
„A magyar ebfajták körének megállapításáról és genetikai fenntartásuk rendjéről”
szerint kiegészített, egységes szerkezetben

Hungária Puli Klub
Maglód
2017. október 31.

Tartalom

1. A PULI KUTYAFAJTA TÖRTÉNETE ÉS JELLEMZŐI	4
1.1 A Puli kutyafajta származása és ismertetése	4
1.2. A puli részletes fajtaleírása(standard)	8
2. A TENYÉSZTÉS CÉLJA, MÓDSZERE ÉS A TENYÉSZÁLLATOK KIJELÖLÉSE	16
2.1. Tenyésztés célja	16
2.2 Tenyésztési módszerek	16
2.3. A származás ellenőrzés érdekében végzett DNS alapú származás ellenőrzés rendje....	18
2.4. A nukleusz állomány kijelölésének elvei	19
2.5. A szaporítóanyag és genetikai minta meghatározása begyűjtésének, előkészítésének és letárolásának szabályai	19
2.6. Törzskönyvi részekbe és osztályba sorolás rendje	20
2.6.1. Tenyészegyedek osztályba sorolásának rendje.....	20
2.6.2. A Törzskönyv	21
2.7.Tenyészvonalak, illetve családok leírása	23
2.7.1. Vonaltenyésztés:	23
2.7.2. Család: a nőivarú tenyészállatoktól származó utódcsoporthoz való tekintet nélkül.....	23
2.8. A párosítási tervkészítésének elvei és szelekciós rendje	23
2.8.1.Párosítás fogalma: A párosítás fogalmán a következő generáció szüleinek kijelölését, kiválasztását értjük. A puli tenyésztésében törekedni kell a tervszerű, irányított párosításra.	23
2.8.2.Párosítási terv:.....	23
2.8.3. A szelekció rendje:.....	24
2.9.Az apaállat használat szabályai	25
2.9.1. A fedeztetés	25
2.10. A fajta génkészletének felderítése, hasznosítása	27
3. A tenyészállat forgalmazása, az export és import szabályai	28
3.1. A honosítás(import) menete:	28
3.2 Export származási igazolás kiállítása esetén, az alábbiak szerint kell eljárni:	28
4. A puli tartási feltételei.....	29
4.1. A puli tenyészállat in-situ tartási feltételei.....	29
4.2. A puli tenyészállat ex-situ tartási feltételei	30
4.2.1. Elhelyezés	30
4.2.2. Tartási hely kialakítása	30
4.2.3. Táplálás.....	30
4.2.4. Ápolás.....	31
4.2.5. Kölyök puli	31
4.2.6. Általános ápolás	32
4.3. A puli egészségvédelme és megfelelő mentális fejlődése.....	34
4.3.1. Oltási program, féregajtás.....	34
4.3.2. Élősködők elleni védekezés	34
4.3.3. Szocializálás	34
4.3.4. Idős kutyák tartása	35
5. A tenyészet megszüntetése.....	35
6. Az ellenőrzés és igazolás rendje.....	36
7. Adatszolgáltatás.....	36

Mellékletek	37
-------------------	----

1. A PULI KUTYAFAJTA TÖRTÉNETE ÉS JELLEMZŐI

A Hungária Puli Klub (a továbbiakban: Klub), attól a közérdekű, közhasznú és társadalmi felelősségvállaláson alapuló céltól vezérelve, hogy a puli kutya fajta minden külső és belső, csak a pulira jellemző, ősi tulajdonságának megőrzésével rögzítse és nemesítse annak populációját, készítette el Tenyésztési Programját.

A puli a magyar természeti és kulturális örökség része.

A puli a védett őshonos vagy veszélyeztetett, magas genetikai értéket képviselő tenyésztett magyar állatfajta nemzeti kincsé nyilvánításáról szóló 32/2004.(IV.19) OGY határozat értelmében *nemzeti kincsnek minősül*.

A "puli" felvételt nyert (2015. 02. 03.) a Földművelődési Minisztérium Ágazati Értéktárába.

A 9 magyar kutya fajta „Hungarikum” lett (2017.03.) Hungarikum Bizottság.

A Hungária Puli Klub Államilag Elismert Tenyésztő Szervezetként a 98/2013. (X.24.) VM rendeletnek megfelelően végez közfeladatot.

A Klub a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesületeinek Szövetsége, (a továbbiakban MEOESZ) szerződéses partnere, a Tenyésztési Programban foglaltak alkalmazásával kívánja a fajta tenyésztését és az azzal kapcsolatos tevékenységeket szervezni, irányítani és szabályozni. Ezen szabályok összhangban vannak a Klub Alapszabályában megjelölt célkitűzésekkel, melyek kötelezően érvényesek a Klub szervezetén belül és kívül, Magyarország területén tevékenykedő valamennyi puli tenyésztőre.

1.1 A Puli kutya fajta származása és ismertetése

A puli minden kétséget kizáróan ősi magyar pásztorkutya fajta. Vándorló elődeink a nyájak, kondák, gulyák és ménesek mellett legfőbb segítőiket, a pásztorkutyákat is magukkal hozták a Kárpát-medencébe. A nagy testű, erőteljes felépítésű komondor és kuvasz rendíthetetlenül őrizték gazdáik vagyonát, míg az örökké fürge, csivogó puli összetartotta a jószágot. A középkori vándorlás során, mielőtt elődeink elfoglalták új hazánk területét, közel 100 évet töltöttek a Don és a Dnyeper közötti Levédia, majd attól kissé délebbre, Etelköz területén. A magukkal vitt ázsiai kutyák minden bizonnyal keveredtek a helyi típusokkal, de megtartották karakterüket, hisz tenyésztésük során az elsődleges szelekció az őrzés és a terelés volt. A puli évszázados fennmaradása a szorgalmat és találékonyságot követelő pusztai életmódnak és a nyáron forró, télen zord időjárási viszonyoknak köszönhető. E hatások alatt a fajta nemesedett, külső megjelenése bozontos szőrzetével sajátosan alakult.

A puli kifejezést a kutatók kétféle eredetre vezetik vissza. Az Amerikai Egyesült Államokban DR. PÁLFALVY SÁNDOR és DR. THARDY FRIGYES elemzése szerint a puli szó a fajta terelés módjából adódhat, amely a sumer nyelvben "támadva terelőt" jelent. Megítélésük szerint a puli több ezer éves múltra vezethető vissza, amelyet a Hammurabbi Kódex adataival, a bagdadi múzeumban őrzött hatezer éves fehér alabástrom szobrocskával és égetett agyagtáblákon talált feljegyzésekkel próbáltak alátámasztani. Annyi bizonyos, hogy Európában a terelő kutyák céltudatos tenyésztésére a XVII. században tértek át.

A német szakirodalom rendkívül gazdag ismeretanyagot dolgozott fel a pásztorkutya tenyésztésének történetéről. Ebben HEPPE 1751-ben a következők szerint írja le elsőként a

puli ősi formáját: "Erősen bodor és nemezes szőrűek, színük általában hollófekete, vannak nagyobb és kisebb testűek. Közepes termetük tömzsi, tekintetük dacos." 1773-ban BUFFON a juhászkutyák csoportjában a pulihoz hasonló kutyát ír le, amelynek testét az arcorr és a végtagok kivételével bozontos, általában fekete szőrzet fedi. Fő feladatuk a nyájak irányítása és a rend fenntartása volt. Sajnos e juhászkutyák magasságáról feljegyzés nem készült. HOFFMANN osztrák kinológus a magyar pásztorkutyát "magyar vízikutya" elnevezéssel jelölte. Tény, hogy a hortobágyi és kunsági pásztorember a puli változatai között "vízen járó puli"-ról is beszélt. Valószínű, hogy ez a megnevezés az uszár német megfelelőjéből (Pudel) származhatott, mivel az uszárt nevezték akkoriban vízikutyának. A spanyolországi eredetű uszár minden bizonnyal a nagy testű és gyapjasabb spanyol juhajták térhódításával jutott el hazánk területére.

RAITSITS és TURCSÁNYI a puli szó német eredetét feltételezték. KENÉZ ZOLTÁN, a Hortobágy és a Kunság közkedvelt kutyása, 1820-ban az alábbiakat írta: "A nagy szikító locsogójában legelésző méneseken már távolról gyönyörködünk. A csikós kancákat a zombékok közül már szemünk láttára két vízen járó puli tereli ki az akolhoz, mert a lovas legények oda be nem juthatnak." Majd a továbbiakban megállapítja, hogy "Az uszár vagy pudli nyomait a terelő juhászkutyák külsején igen gyakran szembeötlően tapasztalhatjuk, mert a Hortobágyon éltek s élnek is olyan pulik, amelyeknek szőrzete az uszár kültakarójának szőrzetével hasonlatosan, göndörödéssre igen hajlamos."

MÉHELY állítása szerint a spicc, illetve puliforma kutyák valaha az Északi-sark egész tájékán elterjedtek voltak, s így feltételezhető, hogy "eleink már őshazájukban is ismerték a pulit, s éppen nem lehetetlen, hogy a honfoglalás idején hozták magukkal."

SUK DEZSŐ, a magyar pásztor- és juhászek ismerője, a puliról így írt: "Ez a kis kutya zseni, mint nyájőrző, egyszerűen mesével határos, mint juhterelő, a szó szoros értelmében nélkülözhetetlen. Sok esetben emberrel egyáltalán nem pótolható. Tanulékonyabb, intelligensebb ebfajta a világon nincs még egy. Láttam pulit, amelyik juhász nélkül őrzött 400 darab birkát 25 hold gyepen, amely nem volt szélesebb 150 méternél, és körül volt véve vetésekkel. Ennek ellenére egy szál gabonát a birka le nem haraphatott, pedig a puli egyedül őrizte. Erről a kutyáról el lehet mondani, hogy csak éppen beszélni nem tud. Érteni mindent! Nemcsak gazdája szavait, de intését, sőt szemeivel kifejezett akaratát is parancsnak veszi, és feltétlen teljesíti."

HERMAN OTTÓ szerint: "A puli a legnevezetesebb terelő pásztoreb, nyilván a magyarok közép ázsiai őskutyája, faj szerint megvan ma is Tibetben, Lhassában, honnan az angolok utolsó sikeres benyomulásuk után elhozták. Erről az öreg pásztorok hite az, hogy már az ősök hozták magukkal." Amerre a magyarok a népvándorlás idején haladtak, megtalálhatók a pulihoz hasonló fajták. A HERMAN OTTÓ által is említett tibeti terrier és Lhassa apso minden bizonnyal a puli rokon fajtái, bár napjainkban sok, a sporttenyésztés hatására létrejött eltérő vonás található közöttük, az ősi bélyegek felfedezhetők. A testarányok, a forma, a fejtípus, a faroktartás módja, a hosszú szőrzet a rokonság jelei. A lengyel alföldi pásztorkutyát (Polsky owczarek nizinny) hazájában valamikor csak bozontos pásztorkutyaként emlegették. Közepes mérete, pulihoz hasonló karaktere és ugyanazon terelőtevékenysége a rokonság mellett szólnak. Az uszár fejlődéstörténetileg valószínűleg nem rokona a pulinak, bár a hazánkba importált juhokkal együtt valóban bekerült az országba, s keveredett a pulival. A

puli homogén zsinóros szőrzete, a dominálón fekete színe és az időnként ma is érzékelhető megnyúlt arcorri része az uszkár hatására vezethető vissza.

A puli legközelebbi rokon fajtái, az őspuli alapon német és francia pásztorkutyákkal keresztezett, már a Kárpát-medencében kialakított másik két magyar pásztorkutya a pumi és a mudi. E két utóbbi fajta kialakítása e század elejére, s meghatározóan a sporttenyésztés hatására vezethető vissza. A század elején a pumi és a puli név gyakran keveredett, s csupán apró jellegbeli eltérések megjelöléseként, ötletszerűen használták. A két fajta egyértelmű leírása, különválasztása és nemesítése DR. RAITSITS EMIL munkájának köszönhető.

A puli nevének magyarázataként felmerülő két elmélet közül megítélések szerint a közép-ázsiai szóeredet régebbinek és bizonyítottabbnak tűnik az uszkárra visszavezethető feltételezésnél. A magyar származású SCHEDEL ANDOR és az angol THOMPSON ásatásai és nyelvészeti kutatásai a sumer kutyakultusz rendkívüli fejlettségét támasztják alá, amelyben a pulira utaló nyomok is felfedezhetők.

A magyar pásztorkutyafajták felkutatását és törzskönyvezését az első világháború után DR. RAITSITS EMIL helyezte új alapokra. Az Állatorvosi Főiskola tanáraként nagy szakértelemmel, megszállottsággal és őszinte alázattal tevékenykedett a magyar fajták nemesítése terén. Munkásságával a kipusztulás határáról mentette meg fajtáinkat. 1924-ben a MEOE-től különválva megalakította a Magyar Kutyaajták Törzskönyvét (MRT), amelynek első elnöke volt. Tagjaik között DR. HAMARY GÉZA, MARTOSI MÓROC DÉNES, SCHNEEBERGER BRÚNÓ és DR. VANTSÓ GYULA tevékenykedtek. Hivatalos székhelyük az Állatorvosi Főiskolán volt, ahol több kiállítást és szemlét is rendeztek. DR. RAITSITS egyetemi munkája mellett az Állatkert állatorvosaként is dolgozott, ahol az akkori igazgatóval, DR. LENDL ADOLFFAL együttműködve a magyar kutyaajták legjobb egyedeit gyűjtötték össze és mutatták be a hazai és külföldi látogatóknak. Az állatkerti tenyésztés népszerűsítő tevékenysége nyomán fajtáink legjobb egyedei a világ számos országában ismertté és keresetté váltak. A külföldiek, s elsősorban a külföldön élő magyar származásúak érdeklődését főként a puli keltette fel. A fajta bámulatos intelligenciája, önálló munkavégző képessége, hűsége, bátorsága legendássá és népszerűvé tették.

A puli az országos, majd később a nemzetközi kiállítások sztárjává lépett elő az első világháborút követően. Az új alapokon szervezett tenyésztés tenyészegyeidei valóban az akkor elérhető legkiválóbbak voltak. A kanok közül Vidra és Bobi, a szukák közül Marcsa és Anikó "győztes", majd „örökös győztes" címeket értek el. Marcsa kiválóan örökítő, nagyszerű szuka volt. Egyik ismert utóda Örökös Győztes Gazdag Állatkert (Csibész) PL 136, következő generációk meghatározó törzskanja, DR. HAMARY Géza tulajdona volt. E puliról MAUGSCH GYULA szobrászművész 1931-ben szobrot készített, amelyet a herendi porcelángyár sokszorosított. Az érdeklődés fokozódott a puli iránt. Pótolhatatlan lett, mint terelőeb, s a legnagyobb szűz hűzörzövé vált. DR. RAITSITS EMIL köré egyre többen csatlakoztak, akik önzetlenül, valóban a legtipusosabb kanokat és szukákat kutatva nemesítették a pulit.

Az 1930 májusában kiadott Kutyatenyésztés című folyóirat elsősorban a magyar pásztorkutyákról szóló cikkeket jelentetett meg. RAITSITS EMIL mellett ABONYI LAJOS, ANGHI CSABA és VANTSÓ GYULA írásai voltak iránymutatóak. 1932 márciusában az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület felkérésére DR. RAITSITS megrendezte a magyar kutyafajták versenyét. Ezen a bemutatón 26 pulit, 4 pumi, 17 komondor és 22 kuvasz vett részt. Az Országos Magyar Rendőrkutya Egyesület szervezésében a nagy nyilvánosság előtt itt szerepeltek bemutatóval elsőként a többszörös győztes rendőrpulik: Szegedi Kóbi Bikfic, Kispesti Őrszem Kadét, Újpesti Őrszem Apród.

1932. szeptember 8-án, a Margitszigeten egy különös kiállítás megrendezésére került sor, amely a "Dáma és kutyája" címet viselte. Ennek keretében 10 pulit neveztek be gazdáikkal közös szereplésre. 1933. februárban a Kutyatenyésztés című folyóirat helyébe a Magyar Kutyatenyésztő lépett. Az induló új lap nagy elismeréssel írt a magyar fajtájú kutyák akkori bemutatójáról, ahol 150 kutyát bíráltak el. Sajnos RAITSITS EMIL súlyosbodó betegsége folytán megtorpant a kutyakiállítások szervezése. 1934. március 18-án a szokásos mezőgazdasági kiállítás keretében került volna sor egy nagyszabású kutyabemutatóra, amelyet RAITSITS EMIL halálhírének bejelentése szakított félbe. Halálával nagy űr támadt a magyar kinológiában. Utóda az Állatorvosi Főiskolán DR. ABONYI LAJOS lett, aki ANGHI CSABÁVAL együttműködve továbbra is biztosított lehetőséget a magyar kutyafajták törzskönyvezésére. 1934. május 10-én már az új vezetőség szervezte a nemzetközi kiállítást, amelyre 71 pulit neveztek.

1935-ben DR. ABONYI LAJOS, DR. ANGHI CSABA és DR. MÜLLER IVÁN összeállították a magyar pásztorkutyafajták jellegleírását, s ebben négy méretkategóriába sorolták a pulit.

Ezek a következők:

- törpepuli (30 cm alatt);
- kis puli (30-40 cm);
- középpuli (40-50 cm);
- nagy vagy rendőrpuli (50 cm felett). Ugyanakkor döntöttek az elfogadható színekről és kizárták a tenyésztésből a foltos egyedeket.

A második világháború kitörése előtti utolsó kiállítás 1940. március 31-én rendezték meg, melyen 47 puli mutatott be. A nyomasztó gazdasági helyzet megtörte a tenyésztés korábbi lendületét, de a létszámában megtöbbszöröződött, minőségben megerősödött puli állományt számottevően nem csökkentette. RAITSITS EMIL a húszas-harmincas években igen céltudatosan karolta fel és irányította a magyar fajták tenyésztését. Képzett állattenyésztőként és állatorvosként hamar átlátta, hogy a pásztorelet módosulásának hatása lesz a kutyafajták szelekciójára. Tudta, hogy a munkakészségre és képességre épülő természetes kiválasztás helyett a pásztorkutyák nemesítésében a sporttenyésztés lesz a legnagyobb fajtaformáló tényező. A birkaterelés háttérbe szorult, a házörzés, a társszerep előtérbe került. A hatvanas években megkezdődött a fehérret, majd a hetvenes évek során a maszkos fakót nemesítő program. A 600-800 tagot számláló központi fajtaklubban valódi klubélet zajlott. DR. ABONYI LAJOS, DR. ÓCSAG IMRE, DR. BORDÁCS IMRE, NAGY LÁSZLÓNÉ, BÁRÁNY ANZELM, majd DÓZSA GYÖRGY iránymutatásával nemesítették a fajtát. 1972-ben volt olyan nemzetközi kiállítás, ahol 80-100 pulit is felvezettek. Külföldön is egyre népszerűbbé vált. Európa országaiban, Amerikában, Kanadában, Ausztráliában önálló puli klubok alakultak. A puli tehát sztár lett. Filmszínészek, táncdalénekesek, írók, költők is gyakorta tartották, népszerűsítették. RUTTKAI ÉVA, ÁPRILY LAJOS, GOMBÁR JUDIT, ARADSZKY LÁSZLÓ, SZTANKAI ISTVÁN, HAUMANN PÉTER, RONYECZ MÁRIA

tulajdonában lévő pulikat sok-sok újság mutatta be.

A napjainkban érvényes tenyésztési irányelvek az FCI 55. számú standardjának változatlan formában történő értelmezése mentén valósulnak meg. Az érvényes eredeti standard közzétételének ideje: 2001.07.18.

1.2. A puli részletes fajtaleírása(standard)

Puli 55. sz. FCI standard

Puli 55. sz. Standard Magyarázat (megjegyzés)

Eredete: Magyarország

Előzetes megjegyzés: Minden ország felelős a saját fajtáiért. Érthető tehát, hogy a világ minden táján tőlünk várják fajtáink formálását, a tenyésztési irányzat megfogalmazását. Egy fajta gazdájának lenni – különösen olyan népszerű fajta esetében, mint a puli – óriási felelősséget ró a tenyésztőkre és mindenkre, aki a fajta alakításában részt vállal. Így a bírókra is, hiszen a tenyészszemlék és a kiállítások minősített egyedei lesznek a tenyésztés meghatározó pulijai. Ha a bírálat reális, szakmailag megalapozott és az értékelés lehetőség szerint minél több lényeges szempontra terjed ki a valóban kiugró egyedek favorizálásával – a fajta állandó fejlődésére számíthatunk.

Felhasználása: terelő pásztorkutya

FCI Besorolása:

a) fajtacsoport Juhász- és pásztorkutyák.

b) szekció: Juháskutyák Munkavizsga nélkül

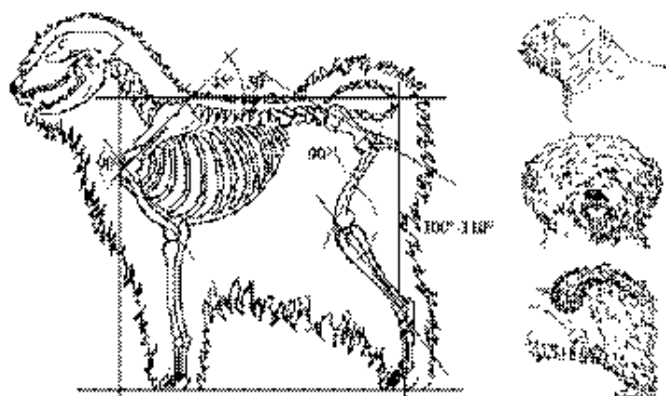
Rövid történeti áttekintés: Ázsiai eredetű magyar terelő pásztorkutya. Ősi változata minden valószínűség szerint a vándorló nomád pásztorkodással foglalkozó ősmagyarokkal került a Kárpát-medencébe.

Általános jellemzők: Ősi magyar terelő pásztorkutya. Középnagy testű, élénk vérmérsékletű, rendkívül tanulékony. Szilárd szervezetű, finom csontozatú, szikár, izmos. A törzhossz és a marmagasság azonos, a végtagok és a gerincoszlop négyzetes formát zárnak be.

Az egyes testrészek alakulása nehezen ítéltető meg, mert az egész testet erőteljes szerkezetű szalagokat vagy zsinórokat képező szőrköntös borítja. A szemet ernyőszerűen takarja a fej sűrű szőrzete, így a fej gömbölyűnek tűnik. A keresztájékra szorosan záródó farok következtében a törzs hátrafelé magasodó formát mutat. A végtagok egyes részeit nehéz elkülöníteni, ezért az arányokat és a szögeléseket célszerű mozgásban megítélni.

A puli bírálatát a jövőben asztalon végezzük.

Általános megjelenés: Középméretű, szilárd szervezetű, négyzetes testarányú, finom, de nem túl könnyű csontozatú. Szikár testének minden része jól izmolt. Az egyes testrészek alakulása nehezen ítéltető meg, mert testét erőteljes, szalagokat vagy zsinórokat képező szőrköntös fedi. Bírálat során ezért célszerű végigtapintani. A fej szőrzete oly mértékben dús, hogy a fejet kereknek mutatja, és a szemeket árnyékolja. A keresztájékra kunkorodó, dús szőrzetű farok hátrafelé enyhén emelkedő testforma látszatát kelti.

A puli Standard szerinti felépítése

Fontos testméretek:

Törzshossz / marmagasság: - 1/1

Arcorrhossz / fejhossz: 3,5/10

Mellkasmélység / marmagasság: 4,5/10

Mellkasszélesség / marmagasság: 3,3/10

Övméret / marmagasság: 12,5/10

Fülhossz / fejhossz: 5,2/10

Viselkedés és jellem: Élénk vérmérsékletű, rendkívül tanulékony fajta. Mai formája a sporttenyésztés hatására alakult ki.

Fej: Elölről nézve kerek, oldalról nézve elliptikus.

Agykoponya: arányos, finom, domború. A szemboltívek erősen fejlettek.

Stop: enyhén ívelt.

Orrtükör: viszonylag kicsi, fekete színű.

Arcorri rész: nem hegyes, az orrhát egyenes.

Ajkak (pofák): feszesek, mélyen pigmentáltak.

Állkapocs / fogak: a fogképletnek megfelelő teljes, ollóharapás.

Szemek: közepes nagyságúak, sötétbarna színűek, oválisak, élénk értelmese kifejezésűek. Közepesen távol helyezkednek el egymástól. A szemhéjszél feszes és jól pigmentált.

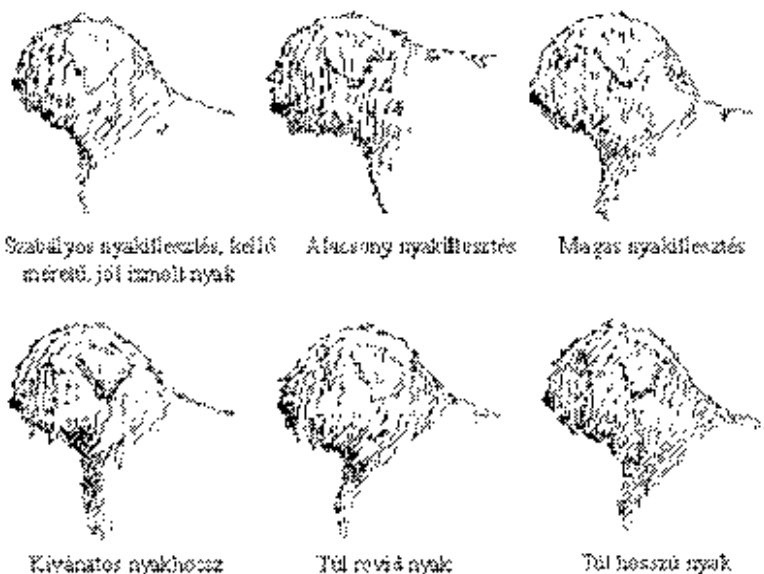
Fülek: széles alapúak, középmagasan tűzöttek. A lógó fülkagylók lekerekítet V alakúak.

Nyak: középhosszú, feszes, izmos. A vízszintessel 45 fokos szöget zár be. Dús szőrzet fedi.

Fej:

Koponyája kicsi és finom. Feje előlről kerek, oldalról elliptikusnak tűnő. Leginkább egy labdaszerű fonalgombolyaghoz hasonlítható. A puli szuka feje kissé finomabb vonalvezetésű, a kané valamivel durvább, de nem goromba.

A nyak illesztése a törzsön közép magas, a vízszintessel 45°-os szöget zár be. A közép magastól eltérő nyak illesztés hibának minősül. Az alacsony nyak illesztésű puli a fejét állandóan lógatja, orra a talaj közelében jár. A túl magas vagy túl alacsony nyak illesztés csökkent mozgási képességet von maga után. A túlságosan rövid vagy hosszú nyak is hibának minősül. A puli nyaka akkor ideális, ha a benőtt szőrtakaró alatt nem különíthető el a törzs vonalától.

Az arcorri rész rövid, a fej hosszának egyharmada. Az arcorri rész hosszát az arcorri hajlattól kell az orr hegyéig mérni. Minél hosszabb, annál súlyosabb a hiba. A fej hosszának 40%-áig még kitűnő a minősítés, efelett a minősítés csökken.

A szemboltívek kifejezettek. A stopvonal enyhén ívelt.

Az orrhát egyenes.

Orrtükre viszonylag kicsi, nem hegyesedik el és minden színváltozatú pulinál fekete színű. A fekete, maszkos fakó és szürke puliknál a mélyfekete orrtükrök természetes követelmény. Enyhébben ítéljük meg a fehér pulik pigmentáltságát.

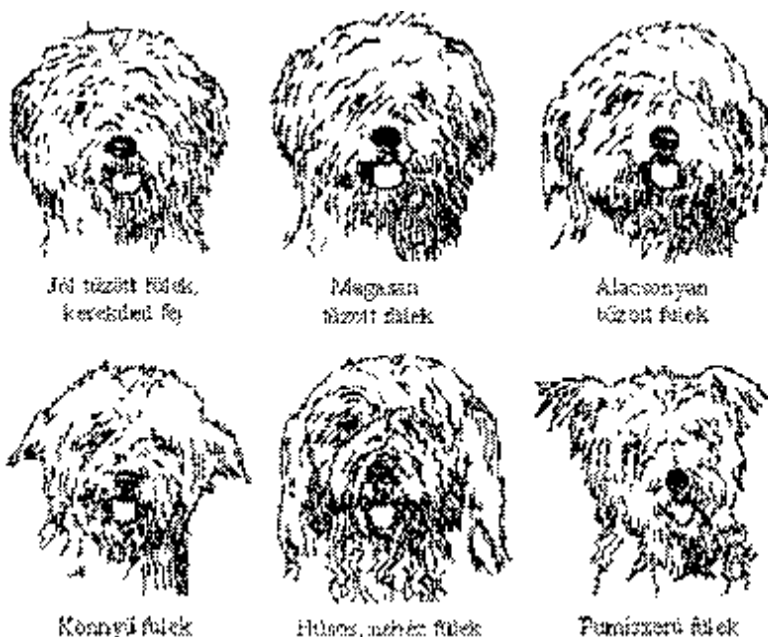
Fogazata ollós záródású, teljes (vagyis komplett és ollósan záródó korrekt fogazat). Amennyiben a fogazat rendezetlen, az alapminősítés egy fokozattal csökken. A ponty- és a csukaharapás a pulinál tenyésztésből kizáró hiba. Öt éves kor alatt a tétreharapás is hibának minősül. Ha az alsó ív két középső II foga dől ki az ívből és a felsővel ráharap, nem tekintjük hibának. Egy P1 hiánnyal győztes is lehet, két P1 hiánnyal már csak nagyon jó. Ha három, vagy mind a négy P1 hiányzik, már csak jó a minősítés. Amennyiben P2, P3 vagy P4 esetleg M1, M2 fog hiányzik, a pulinak szintén csak jó minősítés adható ki. Az M3 fogak hiánya nem tekinthető hibának, de győztes cím odaítélésekor, mint differenciáló szempont, feltétlenül figyelembe veendő.

Ajkai feszesek és minden színváltozatú pulinál fekete színűek. A mélyen pigmentált ajakszegély és szápadlás előnyösen befolyásolja a bírálat eredményét.

Szeme sötét, kávébarna színű, enyhén elkeskenyedő metszésű, élénk, értelmes tekintetű. A szem szivárványhártyájának minél sötétebbnek kell lennie. A közép barna vagy sötétbarna szem kitűnő minősítésű. Világosabb szemszín és túl közelülő szemek esetében pedig nagyon jó. A sárga szem súlyos hiba, csak megfelelő adható. A kerek, nagy szem általában durva orrtükrökkel és durva fejjel párosul, amely nemkívánatos, de minősítése nagyon jó is lehet. A szemhéjszélek feszesek és minden színváltozatú pulinál fekete színűek. A laza szemhéj az általános szerkezeti lazaság jele, biztosan öröklődő, súlyos hiba, minősítése csak jó lehet.

Füle széles alapú, közép magasan tűzött. Eredésük a külső szemzúgok vonalában tapintható ki. A fülkagyló lekerekített V alakú, határozottan lefelé irányul. A fülkagyló peremének legalább a belső szemzúgig kell érnie. Ideális esetben, izgalmi állapotban sem mozdul, nem csavarodik hátra. Ha a fülei magasan tűzöttek és arcorri része hosszabb a kívánatosnál, a fej harmóniája

megbomlik, elveszíti egyedülálló jellegét. Ezek olyan típushibák, amelyeket a bírálókat során büntetni kell. A kissé magasan tűzött fül nagyon jó, a magasan tűzött, könnyű, rövid fül jó, a mozgékony fül szintén jó minősítéssel bírálható.

Test: Hátvonal: egyenes, a faroktartás következtében hátrafelé emelkedőnek tűnik.

Mar: csak kis mértékben emelkedik a hát síkja fölé.

Hát: középhosszú, egyenes, feszes, izmos.

Ágyék: gazdagon izmolt, rövid. **Far:** Rövid, enyhén lejtős.

Mellkas: mély, hosszú, közepesen dongás.

Has: hátrafelé fokozatosan húzódik fel.

Farok: a középmagasan tűzött farok minden helyzetben kunkorodva záródik a keresztjékra és sűrű szőr fedi. Kiegyenesítve a csánkig ér.

Törzs:

A puli törzsére a négyzetesség jellemző: marmagassága azonos a törzshosszal. Ez a kanoknál szigorúan bírálható. Szukáknál a marmagassághoz viszonyított +5%-os törzshosszeltérés még megengedett, ettől nagyobb eltérés már csak nagyon jó minősítést jelent. A valóban négyzetes, vagy ahogyan gyakran hallani, a kvadrátikus kifejezett egyedek már kölyökkorban is szinte kocka, formát mutatnak – rövidke és szélesek.

Gyakori típushiba a megnyúlt törzs. Általában az ágyéktájék hosszabb a kelleténél, s ez kötéshibával párosulva kígyózó járást eredményez. A hátvonal felülről történő megsejtelése a hibáról azonnal árulkodik. A puli törzshosszáinak megítélése nem könnyű feladat, tapintást és sok gyakorlatot igényel. Tapintáskor mindig a vállbúbot keressük, mert az a törzshossz mérésének a kiindulópontja. A jó szőrből levő egyed dús mellkasi szőrzete miatt az egyébként rövid törzs is hosszúnak tűnhet!

Acsayus, kvadrátus törzs

Fél hosszú törzs

Kívánatosnál rövidebb törzs

Az ideális mar csak kismértékben emelkedik a hát síkja fölé, de érzékelhető.

A hát feszes, középhosszú.

Az ágyék jól izmolt.

A far enyhén lejtős, rövid (nem csapott). Ez a leggazdaságosabb erőátvitelt teszi lehetővé.

A has hátrafelé fokozatosan húzódik fel.

A farok középmagasan tűzött, szorosan záródva hajlik a keresztájékra. A farok vége kiegyenesítve a csánkig ér. A rövidfarkúság örökletes hiba, ezért a bíráltnál, mint differenciáló szempontot a győztes címek odaítélésekor feltétlen figyelembe kell venni. Kitűnő minősítést akkor kaphat a puli, ha a faroktartása ágyékre boruló, oldalra szorosan záródó, vagy a hát fölé karikába kunkorodó. A sarlós faroktartású puli csak jó minősítést kaphat. Kívánatos a mindenkor záródó farok. A bizonytalan faroktartás súlyos hiba. Ha a kiállított egyed a bírálát alatt a farkát mindvégig lógatja, és azt rövid időre, még mozgás közben sem csapja fel, a minősítése legfeljebb nagyon jó lehet. A puli faroktartását fajtabélyegnek kell tekintenünk. A keresztájékra kunkorodó, vagy az ágyékon fekvő farok minden körülmények között, így a ringben is követelmény!

Ágyékon vagy
keresztájékon fekvő farokNagy ívben
kunkorodó farok

Sarlós farok

Lógó farok

Zárt farok

Egyenes farok

Kívánatosnál rövidebb farok

A mellkas közepesen dongázott, mély és hosszú. A hordó mellkas dülöngélő mozgást, a szűk üres szívtájékat eredményez. A nem kellően dongás állat elülső lábai túl közel állnak egymáshoz, egész teste szűkebb a kívánatosnál. Természetesen alkati rendellenességek

számít.

Végtagok

Elülső végtagok:

Váll: a lapocka dőlt és feszesen fűződik a mellkashoz. A lapocka és a felkar közötti szög 90 fokos.

Felkar: középhosszú és jól izmolt.

Könyök: szorosan a mellkashoz simul. A felkar és az alkar közötti szög 120-130 fokos.

Alkar: hosszú és egyenes, száraz izomzatú.

Elülső mancsok: rövid, gömbölydedek, zártak. A karmok feketék vagy sötét palaszürkék. A talppárnák sötét színűek és rugalmasak. Az elülső végtag állása közepesen széles és párhuzamos.

Elülső végtag:

A mellső lábak állása közepesen széles és párhuzamos. A lapocka feszesen fekszik a mellkasra. A vállbúbok a szügy síkjába esnek. A lapocka a felkarral 90°-os szöget zár be. A felkar középhosszú, izmos, a törzs hossz tengelyével párhuzamos. A könyök szorosan a mellkashoz záródik. Az alkar a felkarral 120-130°-os szöget zár be. Az alkar hosszú és egyenes, szikár izomzatú. A mancsok rövidek, gömbölydedek, feszesek és zártak. A karmok feketék vagy palaszürkék. A talppárna sötét és rugalmas.

Hátulsó végtagok

A végtagok állása közepesen széles és párhuzamos. A medence és a comb közötti szög kb. 90 fokos. A térdizület szögellése 100-110 fok.

Comb és lábszár: hosszú és jól izmolt.

Csánk: száraz, világosan körvonalazott.

Lábközép: rövid.

Hátulsó mancsok: kissé nyúltabbak az elülsőknél, és zártak.

Mozgás: igen élénk, temperamentumos. Lépése rövid, vágója gyors, rendkívül fordulékony. Mozgása gyakran jellegzetesen aprózó.

Hátulsó végtag:

A hátsó lábak állása is közepesen széles és párhuzamos. A comb és a lábszár hosszú és gazdagon izmolt. A medence a combcsonttal 90°-os szöget alkot. A combcsont a lábszárcsontokkal 100-110°-os szöget képez. A csánk szikár, a lábközép rövid. Az ízületek tiszták és szárazak. A hátulsó mancsok kissé laposabbak a mellsőknél. A karmok szintén sötét palaszürkék, vagy feketék. A talppárna itt is rugalmas és sötét.

Járás:

A puli mozgása aprózó, szökdecselő és fordultatos. Ez a mozgás csak szabályos és jól izmolt végtagokkal valósítható meg. Minden szabálytalan végtagállás energiapazarlással jár.

Bőr: Ráncoktól mentes, feszes, sötét pigmentált. A szabad bőrfelület minden színváltozatnál fekete vagy sötét palaszürke.

Szőrzet: kölyökkorban tömött, hullámos vagy göndör lefutású. Később fürtöket képez, majd erős szerkezetű szalagokat vagy zsinórokat alkot. Szőrköntöse durvább felszőrköböl és finomabb pehelyszálakból áll. A kétféle szőr aránya határozza meg a

bunda jellegét. Amennyiben a felszőr aránya nagymértékben meghaladja a pehelyszálakét, a szőrköntös nyitott, jellegtelen szerkezetet mutat. A kívánatosnál több pehelyszál túlságosan lágy szerkezetű, nemezeredő, nehezen kezelhető szőrzetet eredményez. A kétféle szőr genetikailag meghatározott helyes aránya alakítja ki a könnyen ápolható, esztétikus megjelenésű szalagos vagy zsinóros formát.

A szőr hossza fartájékon, az ágyéktájékon a leghosszabb. Legrövidebb a fejen és a végtagokon. A fej ernyőzöttsége akkor ideális, ha a szőr erős szerkezetű, zsinórszerű lefutású és jól takarja a szemeket és az arcocori részt.

A kifésült, az elhanyagolt, gubancos szőrzet egyaránt nem kívánatos.

Szőrzet:

A fajta különlegessége a szőrzet. A szőrköntös a kölyökkori hullámos, csigás lefutásból a felnőttkori nemezek, zsinórok és szalagok kialakulásáig több változáson megy át. A szőrtakaró jellegét a felszőrök és a pehelyszálak aránya határozza meg. Ez genetikailag meghatározott. A zsinóros, vagy zsinóros jellegű, és a keskeny szalagos szőrtípusok a kívánatosak. Kitűnő minősítés csak teljes, homogén szőrköntösű, jól ernyőzött fejszőrzetű pulinak adható ki. Tenyészszelemlén a hiányos, kopott szőrköntös is elfogadott, amennyiben a szőr minősége tapintással megítélhető. Hiányos ernyőzöttségű, lekopott mellkas és marszőrzetű egyed minősítése csak nagyon jó lehet. Előforduló hiba a teljes szőrköntös esetén, a mar és a fejrészen, a nyitott szőrzet, melyet figyelembe kell venni a győztes cím kiadásánál. A lerágott lábszőrzetű puli is csak nagyon jót kaphat. Az ápolatlan szőrzetű egyed sem lehet kitűnő minősítésű.

Bőr:

Pigmentált, palaszürke színű. Hason, háton könnyen elbírálható.

Színváltozatai

a) Fekete

b) Fekete, kissé rozsdavörös vagy sűrke árnyalattal

c) Fakó, határozott fekete maszkkal a pofa körül (maszkos fakó)

d) Sűrke

e) Gyöngyfehér, zsemleszínű árnyalattól mentes

A szügy tájékán maximum 3 cm átmérőjű fehér mellfolt engedhető meg.

Az ujjak közötti fehér tűzöttség nem számít hibának.

Minden más jellegű jegy, színeltérés hiba.

Színek:

A fekete szín esetében keressük a minél mélyebb fekete árnyalatot, de a rozsdás, avétos árnyalat a pulinak természetes jellemzője, és nem tekintjük hibának. A fehér mellfolt 3 cm átmérőig megengedett, az ilyen egyed győztes is lehet, de mindenképpen figyelmet érdemel, mert öröklődik.

A fehér pulinál a zsemle színárnyalat nem megengedett, a tenyésztésből kizáró ok.

A maszkos fakó esetén különböző árnyalatú egyedekkel találkozhatunk, de minden esetben a pofa körül sötét maszk a kívánatos.

A sűrke szín rendkívül ritka. A hamvas, ezüstös árnyalat az egyedfejlődés későbbi szakaszában alakul ki. Előfordulhat a 7-8 hetes életkorban látható sűrkülő jelleg. Általában 4-5 hónapos vagy 1 éves korban kezd erőteljesebben megindulni a sűrkülés. A valóban sűrke puli 1-1,5 éves koráig teljesen kiszűrkül, ezért a feketének született és törzskönyvezett

szürke egyedeket csak tenyészszelelén lehet szürke színre átminősíteni 18 hónapos korukig.

Nagyság és súly:

Marmagasság: Kanok: 41-43 cm. A megengedett mérettartomány 39-45 cm.
Szukák: 38-40 cm. A megengedett mérettartomány 36-42 cm.

Magasság:

A puli marmagasságát a gyakorlott bíráló szinte teljes biztonsággal képes megítélni, határeseteknél azonban célszerű mérni. A bírálatnál a standardban megadott mérettartományt szigorúan figyelembe kell venni. Semmiképpen sem cél a puli „törpésítése”, de növelése sem. A bírálat során a standard alatti és feletti egyedeket a homogenitás érdekében leminősítjük. Kanoknál a kívánatos, ideális méret 41-43 cm, a szukáknál 38-40 cm. A kanok esetében az ideális középmeret a kitűnő I minősítéshez követelmény. A puli 9 hónapos korára eléri a végleges marmagasságát, tehát már a fiatal osztályban és tenyészszelelén is az ideális méret a kívánatos.

Testsúly:

Kanok: 13-14 kg

Szukák: 10-13 kg

Hibák: az előbb említett pontoktól való minden eltérés hibának tekintendő, a hiba minősítésének pontos arányban kell állnia az eltérés fokával.

Kizáró hibák

a) Rövid, nyitott szörzet.

b) Lógó, vagy sarlós faroktartás.

c) Színhibák, nem kívánt jegyek és foltok.

d) Előre- vagy 2 mm-t meghaladó hátraharapás, keresztarapás.

e) 2-nél több P 1, vagy bármely más fog hiánya, kivéve az M3 fogak hiánya.

f) A standardban rögzített mérettartománytól eltérő méret.

Kizáró hibák:

A standard szerint:

-a sárga szem;

-az előre- vagy hátraharapás;

-a kettőnél több P1, vagy bármennyi P2,3,4 vagy M1, M2 fog hiánya;

-a sarlószerű vagy zászlós faroktartás;

-a standardban rögzített mérettartománytól eltérő méret;

-a rövid, nyílt szerkezetű, sima szörzet;

- a színhibák (fakó-maszk nélkül, ill. black and tan) és a foltosság.

A standardban leírtaktól való minden eltérés hibának tekintendő, és a hiba minősítésének pontos arányban kell állnia az eltérés fokával.

Utólagos megjegyzés: A kanoknak két, teljes egészében a herezacskóban elhelyezkedő, jól tapintható, normálisan fejlődött herével kell rendelkezniük.

2. A TENYÉSZTÉS CÉLJA, MÓDSZERE ÉS A TENYÉSZÁLLATOK KIJELÖLÉSE

2.1. Tenyésztés célja

A Klub, mint fajtagondozó és tenyésztő szervezet alapvető célként fogalmazza meg, hogy a nemesítés alapjául szolgáló puli populáció a fajtára jellemző külső és belső lényeges értékmérő tulajdonságok tekintetében egységes legyen.

A Tenyésztési Program olyan tenyésztési célt ír le, amely hosszú- és rövid távú célkitűzéseivel időtálló, megvalósítható és egységes jövőképpel rendelkezik a fajtát tekintve. Célkitűzésünk olyan populációt kialakítani, amely a küllemi, viselkedési, egészségügyi követelményeket a legjobban kielégíti és egyben a kutyák élettartamának növekedését is eredményezi.

További alapvető tenyésztési cél, hogy a pulit megőrizzük ideális típusában. A típus nem állandó, hanem változik. Ugyanis típuson nemcsak a használati azonosságot, hanem bizonyos, a célnak megfelelő formát is értünk. A típus alatt a jobb, tökéletesebb, vagyis a tenyészcélnak leginkább megfelelő egyedek azonos csoportját értjük. A tenyészcél a pásztorélet háttérbe szorulása következtében módosult. A munkakészségre és képességre épülő természetes kiválasztás helyett a puli nemesítésében a sporttenyésztés lett a legnagyobb fajtaformáló tényező. Tehát a tenyészcél nem más, mint a puli karakterének, belső értékmérő tulajdonságainak akár ősi terelési ösztönének, okosságának, éberségének, igénytelenségének, egészségének, ember központúságának egyszóval minden előnyös tulajdonságának megőrzése mellett, egységes, tetszetős küllemű, a világ megannyi táján kedvelt, a kiállítások körében is helytállásra képes fajta rögzítése, nemesítése.

(1.sz.melléklet Értékmérő tulajdonságok)

2.2 Tenyésztési módszerek

A kutyatenyésztésben általában, így a puli tenyésztésben is a fajta fenntartása, nemesítése, használhatóságának, illetve esztétikai megjelenésének fejlesztése érdekében az alapvető és egyetlen tenyésztési eljárás a fajtatiszta tenyésztés. A fajtatiszta vagy tisztavérű tenyésztés azt jelenti, hogy a különböző fajták keresztezése nélkül, azonos fajtán belül történik párosítás. A szülőpárok származása ismert, és azokat az elismert tenyésztőszervezet a számítógépes rendszerében, ill. a MEOESZ törzskönyvezési rendszerében rögzítette és nyilvántartja.

Tenyésztési eljárások

A puli zárt törzskönyvű fajta, tehát csak olyan szülők kölykei törzskönyvezhettek, ahol a kan és a szuka is mind a négy ősi sorban (szülők-nagyszülők-dédszülők-ükszülők) ismert felmenőktől származik. Használhatjuk a legszorosabb, a szoros, a tágabb rokontenyésztést és az idegentenyésztést az örökölhető értékek legjobb kihasználásához. A rokontenyésztés vérrokonságra alapozott olyan tenyésztés, amelyben egy ős legalább egyszer az apai és anyai ágon képviselve van. A rokontenyésztés mértékét a klub Tenyésztési Tanácsa szabályozza. A 62,5 % rokonsági fok feletti tenyésztést csak a Tenyésztési Tanács külön engedélyével lehet

folytatni, különleges indok esetén (ritka vérvonal fenntartása, kimagasló egyedek tulajdonságainak rögzítése céljából).

A gyakorlatban rokonsági fogalom az első 4 ősi sorra (oszlopra) korlátozódik. Ha csak az 5. vagy afölött lévő ősi sorban (oszlopban) található azonos ősök, az egyedek nem tekinthetők rokonoknak (idegenek). Idegen tenyésztésként fogjuk fel azt is, ha a tenyésztésre szánt egyedek rokontenyésztettek, de egymással négy ősi soron belül semmilyen rokonságban nem állnak. Ezeknél az egyedeknél a saját rokonsági fok nem adódik össze a párosítás elemzésekor. Ezek figyelembevételével a következő tenyésztési módokat különböztetjük meg:

a) Legszorosabb rokontenyésztés: amelyben a négy ősi sorban a közös ősök rokonsági foka 75-100% között található az egyedben. Pl.: szülők gyermekükkel, vagy testvérek egymás között párosodnak. Testvéreknek tekintendők az azonos szülők különböző almaiból származó utódok is.

b) Szoros rokontenyésztés: amelyben a közös ősök rokonsági foka 62,5-68,75% között található. Pl.: nagyszülő az unokával.

c) Tágabb rokontenyésztés: amelyben a közös ősök rokonsági foka 12,5- 56,25% között található. Ennél a tenyésztési módnál a 2. 3. vagy a 4. ősi sorban találunk közös ősöket.

d) Idegentenyésztés: amelyben azonos fajtájú, rokonság nélküli egyedek párosodnak egymással.

Majdnem minden kitenyésztett (újratenyésztett) fajta szűkebb tenyészalapból származik, ezért ha a rokontenyésztést választjuk elegendő a tágabb rokontenyésztést alkalmazni. Inkább a jól örökítő felmenőági ősök vérkapcsolata keresendő.

A szoros rokontenyésztésből származó tenyészetekben gyakran vérfrissítésre van szükség, hogy a nem kívánatos tulajdonságokat heterozigóta formában tudjuk tartani.

Idegentenyésztés

Idegentenyésztésről akkor beszélünk, ha a puli egyed 4 ősi soros származási lapján ismétlődő ősöket nem találunk. A gyakorlatban ilyen származási lappal alig-alig találkozunk, hisz a 4 ősi sorban összesen 30 ős található (2 szülő, 4 nagyszülő, 8 dédszülő, 16 ükszülő), s ezek egy része gyakran ismétlődik. Mivel a tenyésztés során egészséges és homogén almok előállítására törekszünk, az idegentenyésztés klasszikus módszere alig megvalósítható tenyésztési eljárás. Elméletileg magában hordozza a szóródás veszélyét, amelynek következménye a nem egyöntetű, esetleg szélsőségesen különböző kölykök megjelenése egy-egy alomban. A puli összpopulációs szinten ma már sokkal inkább homogén fajtának tekinthető, mint a század elején, illetve közepén volt. A heterogén almok születésének valós veszélye ebből adódóan jóval kisebb.

Az idegentenyésztés célja a rokontenyésztés káros hatásainak a megelőzése, az életképesség, ellenálló képesség fokozása, új genetikai kombinációk kipróbálása, a vérfrissítés. Az idegentenyésztésnél nagy hangsúlyt kell helyezni a kiszemelt tenyészállatok rögzítendő tulajdonságainak homogenitására. Egy-egy értékes tulajdonság, mint pl. a tanulékonyság, a négyzetes törzs, a stabil faroktartás, a zsinóros szőr köntös vagy a mély pigmentáltság csak úgy rögzíthető idegentenyésztést alkalmazva, ha szukáinktól idegen, azokkal rokonságban nem álló kanokkal homogén párosítást valósítunk meg, s a kívánatos tulajdonságokat hordozó kölyköket hagyjuk meg továbbtenyésztésre.

Az idegentenyésztés előnyeként említhető a szaporodásbiológiai tulajdonságokra gyakorolt hatása is. A szuka peteleválása a ciklus során folyamatos, s valójában sokkal több petesejt termékenyül meg, mint amennyi kölyök születik. A megtermékenyült petesejtek egy része genetikai és környezeti hatásokra elpusztul és felszívódik. Idegentenyésztéssel csökkenthetjük a káros receszív gének homozigóta állapotba jutásának esélyét, s ezzel a felszívódó embriók számát. Az idegentenyésztett szukák általában kiegyensúlyozottabb idegrendszerűek, ritkábbak náluk az anyagforgalmi és allergiás eredetű vakaródzási problémák, jobban nevelik kölykeiket. A nem rokontenyésztett kanok vitalitása, fedező készsége jelentősen felülmúlja a rokontenyésztett kanokét, bár természetesen egyedi kivételek mindig akadnak. A puli állomány létszámából adódóan, nagyon nehéz egyes színváltozatoknál, mint pl. a fehér vagy a maszkos fakó idegentenyésztést folytatni, de törekedni kell rá, az engedélyezett fekete vonalak bevonásával, vagy a rokontenyésztés valamely fokát kell alkalmazni.

Rokontenyésztés

Rokontenyésztettségről akkor beszélünk, ha a pulink származási lapján egy-egy kan vagy szuka többször fordul elő. Számtalan puli származási lapja ilyen! Nem mindegy azonban, hogy az ismétlődő ősök hol, hányadik ősi sorban és milyen gyakorisággal találhatók. A gyakran emlegetett vonalenyésztés is a rokontenyésztés egy formája, amelyet egy-egy kiválónak vélt kanra vagy szukára alapozunk, s tenyésztünkben azzal minél közelebbi rokonságot kívánunk kialakítani.

A rokontenyésztés vitathatatlan előnye a tulajdonságok rögzítése. Arról már sokan megfélekeznek, hogy a kedvezőtlen jellegeket is ugyanolyan mértékben rögzítik a tenyésztés során, mint az éppen kívánatos tulajdonságokat. Legszorosabb a rokontenyésztés, ha a szülőket ivadékaikkal párosítunk, vagy édestestvérek párosítását tervezzük. Ezeket a párosításokat kerüljük el, mert túlságosan sok kockázattal járnak. A rokontenyésztés felszínre hozhatja azokat a receszív tulajdonságokat, amelyek az idegentenyésztés módszerét alkalmazva, elnyomva tarthatók. A szoros és a legszorosabb rokontenyésztés hatására a szervezet túlságosan elfinomodhat. Ilyenkor a csontozat könnyűvé válik, a szőrzet szakadékony lesz. Csökken a rokontenyésztett egyedek tolerálóképessége, immunreakcióik gyengülnek. Szem, fogazat, és kanoknál here rendellenességek jelentkezhettek. Nagyon sok pulinál jelent megoldhatatlan gondot a kóros vakaródzás, melynek hátterében gyakran a rokontenyésztettségéből adódó immuntolerancia-hiány áll.

(2. számú melléklet: Tenyésztési szabályzat)

2.3. A származás ellenőrzés érdekében végzett DNS alapú származás ellenőrzés rendje

A 62/2016.(IX.16) FM rendelet 6. § (2) szerint: „A magyar ebajták törzskönyvezendő egyedeinek származását DNS alapú származásellenőrzéssel kell igazolni, amelynek elvégzését a fajta fenntartásáért felelős tenyésztő szervezet tenyésztési programjával összhangban koordinálja.”

A 2018 január 1-e után született kutyákat kötelezően DNS alapú származás ellenőrzésnek kell

alávetni.

A származásellenőrzést, valamint egyéb genetikai vizsgálatot el kell választani egymástól. Kizárólag az az egyed kaphat törzskönyvet amelynek van DNS alapú származásellenőrzése. Az egyedek pontos azonosítása a törzskönyvi névvel ill. a beültetett chipszámmal történik.

a, A tenyészállatok (szuka és kan) azonosítása kizárólag vérmintából történik, egyedenként 2 db. vércső levételével (a tenyésztésbe vétel során csak egy alkalommal szükséges), melyet csak állatorvos végezhet.

b, Az alomban született kölyköknél a mintavétel szájnyálkahártya kaparékból történik a NÉBIH által javasolt duplaszárú eszközzel. (egyik minta a NÉBIH-nek a másik HaGK-nak)

A származásellenőrzés folyamata röviden: tenyészállat (szuka, kan) vérvétel, kölyök 5-6 hetes korban chippezés, majd DNS mintavétel (száj nyálkahártya kaparéka), NÉBIH 3 héten belül eredményt közöl, a MEOESZ 2-3 héten belül elkészíti a származási lapokat. kb 11-12 hetes korban a tenyésztő is megkaphatja a dokumentációt.

A mintavételi eljárás folyamatára egy könnyen értelmezhető útmutató készül, mely a NÉBIH ill. a HPK honlapján is megtekinthető.

A mintavételi eljárást a HPK tenyésztésvezetője koordinálja.

A kötelező DNS alapú származásellenőrzés a pulitenyésztők számára ingyenes.

2.4. A nukleusz állomány kijelölésének elvei

A nukleusz állomány a fajta legnagyobb genetikai értéket képviselő populáció hányada. Erőteljes szelekciós nyomás és célzott egyedi párosítás mellett hatékonyan képes szolgálni a fajta genetikai előrehaladását és a genetikai diverzitás fenntartását.

Kijelölése a fajta tenyésztő szervezet és a génmegőrző intézmény szakmai felügyeletével történik, többlépcsős szelekciós rend szerint, az I-II. osztályba sorolt tenyészegyedek közül.

A nukleusz állományba sorolt szukák párosítása fokozott gondossággal történik. A megszületett kölykök szelekciója mellett, azok tenyésztési célú hasznosítására kell törekedni. Nukleusz állomány a génbanki és a génbanki állományon kívüli aktív fajtafenntartó populációból is kijelölhető.

A génbanki nukleusz állomány külföldre nem értékesíthető.

2.5. A szaporítóanyag és genetikai minta meghatározása begyűjtésének, előkészítésének és letárolásának szabályai

A szaporítóanyag és genetikai minta in-vitro megőrzése céljából a tenyésztési hatóság, illetve a tenyésztési hatóság ellenőrzése mellett a génmegőrző intézmény, génbankot hoz létre és gondoskodik a működtetéséről, nyilvántartást vezet a génbankban elhelyezett szaporítóanyagról és genetikai mintáról, a tenyésztő szervezet számára – kérésére – a génbankban elhelyezett szaporítóanyag és genetikai minta tekintetében adatot szolgáltat, valamint hozzáférést biztosít a szaporítóanyaghoz és a genetikai mintához.

A nukleusz állományok in vitro génmegőrzése állami génbankban történik

A génmegőrző intézmény az in-vitro megőrzésről a tenyésztési programban foglaltak figyelembevételével, a rendelkezésre álló források mértékéig gondoskodik.

2.6. Törzskönyvi részekbe és osztályba sorolás rendje

2.6.1. Tenyészegyedek osztályba sorolásának rendje.

III. osztályba sorolt tenyészegyed: A tenyészszemlén elért legalább Tenyésztető vagy Tenyésztető minősítés, valamint csípőízületi diszplázia szűrés eredmény fekete, maszkos fakó, szürke HD-A, B, C (mentes, átmeneti, enyhe), fehér esetében HD-A, B, C, D (mentes, átmeneti, enyhe, közepes). Alap természet vizsgálaton legalább megfelelt minősítés.

II. osztályba sorolt tenyészegyed: A tenyészszemlén elért Tenyésztető vagy Tenyésztésre javasolt minősítés, valamint csípőízületi diszplázia szűrés eredmény fekete, maszkos fakó, szürke HD-A, B, C (mentes, átmeneti, enyhe), fehér esetében HD-A, B, C, (mentes, átmeneti, enyhe) Alap természet vizsgálaton legalább megfelelt minősítés.. Utódellenőrzés: kanok és szukák esetében is legalább kettő utód eredménye, amely a III. osztályú tenyészegyed minősítés megszerezte.

I. osztályba sorolt "elit" tenyészegyed: A tenyészszemlén elért Tenyésztető vagy Tenyésztésre javasolt minősítés, valamint csípőízületi diszplázia szűrés eredmény fekete, maszkos fakó, szürke HD-A, B (mentes, átmeneti), fehér esetében HD-A, B, C, (mentes, átmeneti, enyhe) Alap természet vizsgálaton kiválóan megfelelt vagy megfelelt minősítés.. Utódellenőrzés: kanok és szukák esetében is legalább három utód (az utódok legalább két különböző kantól illetve szukától származzanak) eredménye, amely a III. osztályú tenyészegyed minősítés megszerezte. Terelő Képességvizsga és/vagy Terelő Munkavizsga és/vagy Terelő Versenyen elért eredmény.

A minősítési rendszer adminisztrációja: Osztályba sorolási kérelmet (13.melléklet) kitöltve és csatolva a tenyészszemle bírálati lapok (saját és utódok), csípőízületi diszplázia szűrés és alap természet vizsgálat eredmény igazolásának, TKV, TMV, TM verseny eredmények igazolásainak másolatát, kell beküldeni a Klub által megadott címre postai vagy elektronikus úton.

A Klub, a beküldött dokumentáció alapján a az osztályba sorolásról I-III., igazolást (14. melléklet) ad ki.

A puli fajta esetében a törzskönyvezést a Hungária Puli Klub (Klub) végzi, amelybe minden fajtatizshta puli felvehető, amelynek szülei is FCI Származási Igazolással igazoltan fajtatizshták illetve 2018. január 1-től a DNS alapú származás ellenőrzés válik kötelezővé.

(3. számú melléklet: Teljesítményvizsgálati szabályzat)

2.6.2. A Törzskönyv

A Törzskönyv tartalmazza az összes bejegyzésre alkalmas puli adatait. A fajta szakszerű tenyésztése érdekében vezetett Törzskönyvben szereplő, a tenyésztésben felhasznált adatok a tenyésztés bázisát képezik. A puli zárt törzskönyvű fajta, tehát a Törzskönyvbe csak olyan szülők kölykei kerülhetnek bejegyzésre, ahol a kan és a szuka is mind a négy ősi sorban ismert felmenőktől származik, vagyis a szülők származása legalább négy generációra visszamenőleg hiánytalanul bizonyítható FCI által elismert Származási Igazolásokkal. A puli fajta törzskönyvének elektronikus formában történő vezetésével, a származási igazolások, regisztrációs lapok illetve az export származási lapok kiállításával a Klub a MEOE Szövetséget bízta meg, így biztosítva a puli fajtatiszta tenyésztésének FCI (nemzetközi kinológiai szervezet) elismertségét és megfelelőségét. Az Klub törzskönyvei a Magyar Ebtörzskönyv (rövidítve: MET) szerves részét képezik, a Magyar Ebtörzskönyv kifejezés után a fajta hivatalos neve szerepel (Magyar Ebtörzskönyv Puli, röviden: MET Pl)

A törzskönyv tartalma:

- az eb születési dátuma, fajtája, ivara
- az eb megjelölésének módja, egyedi azonosítója, ismertetőjele, törzskönyvi száma
- tenyésztő és a tulajdonos neve, címe
- az eb származását legalább a dédszülőkig visszamenőleg, az ősök törzskönyvi száma
- az eb szüleinek és nagyszüleinek minősítése
- teljesítményvizsgálatokat
- tenyésztésből kiesés időpontja, oka

Származási igazolás

Származási igazolást azok az egyedek kapnak, amelyeknek a szülei megfelelnek valamennyi tenyésztésmínősítési feltételnek és/vagy saját teljesítményük alapján a konfirmációs tenyésztésszemlén 9 hónapos kor után vagy a rendes tenyésztésszemlén 12 hónapos kor után legalább a tenyésztethető minősítést megkapja.

Regisztrációs lap

A Regisztrációs lap nyitása lehetőséget ad a fajta szelekciós bázisának növelésére.

Regisztrációs lapot azok az egyedek kapnak, amelyeknek egyik vagy mindkét szülője nem rendelkezik az előírt Tenyésztésmínősítéssel (Tenyésztethető vagy Tenyésztésre javasolt , csípőszűrés eredménnyel és, alaptermészet vizsgálattal ,mely a tenyésztésszemle része).

A regisztrációs lapon csak az ősök neve és Tk. száma található. feltüntetésre kerül:tenyésztésre nem jogosít,kiállítási nevezhetőség 9 hónap,export törzskönyv nem adható.Az RL-al rendelkező egyed a konfirmációs illetve rendes tenyésztésszemle során tenyésztésmínősítés esetén származási lapra jogosultak(16.számú melléklet) illetve akkor is ha a szülők időközben tenyésztésmínősítést kaptak..

Regisztrációs lappal a kutya nem tenyésztethető!,regisztrációs lapot sem kap.

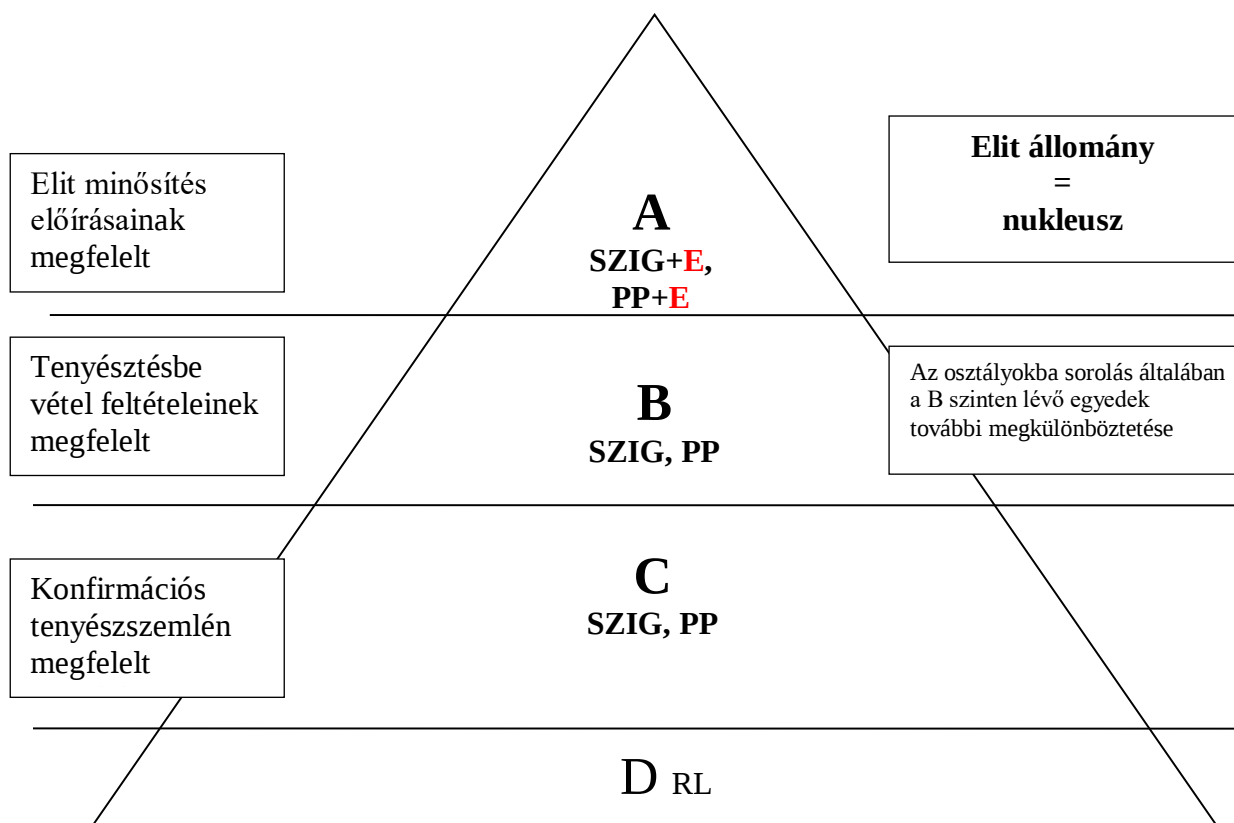
Prémium származási lap

Prémium származási lapot kap az az egyed,melynek szülei teljesítették az elit minősítéshez

szükséges követelményeket.

Az elit minősítés alapja a HPK által meghatározott osztályba sorolási rend. Az elit minősítést a tenyésztő szervezet a származási lapon igazolja.

Tenyésztési piramis

RL – regisztrációs lap

SZIG – származási igazolás

PP - prémium pedigré

E – Elit minősítés (ÁLLAMI pecsét, vagy matrica)

Utódoknak kiadható pedigré típusok

apa		C	B	A
anya				
		RL	RL	RL
C	RL	RL	RL	RL
B	RL	RL	SZIG	SZIG
A	RL	RL	SZIG	PP

!!!

Az utódok vagy C vagy D szintről indulnak.

Előfordulhat olyan eset is, mikor 2 PP-vel rendelkező szülő utódja RL-t kap, ha nem felel meg egyikük a tenyésztésbe vétel feltételeinek.

A RL akkor cserélhető ki SZIG-re, ha

1. A szülők időközben megszerzik a tenyésztésbe vételhez szükséges engedélyt, vagy
2. az egyed a konfirmációs tenézszelemlén megfelel.

A RL tartalma:

Minden ismert felmenő neve és törzskönyvi száma szerepel rajta 4 generációra, azonban a kiállítási és munka eredmények nem.

Új rányomtatott szöveg lesz:

- Tenyésztésre nem jogosít
- Export pedigre nem váltható ki
- Származási igazolás csak a tenyésztőszervezeti előírások teljesítését követően váltható ki .
-

4.számú melléklet A Törzskönyvezés folyamata és feltételei

2.7.Tenyészvonalak, illetve családok leírása

2.7.1. Vonaltenyésztés:

- *Genetikai vonal:* Vonalapítóra (általában hím ivarú egyed), rokontenyésztett állatok csoportja.
- *Genealógiai vagy leszármazási vonal:* Egy híres apaállattól, származó utódcsoporthoz.
 - *Tenyészvonal:* kiváló őstől származó részpopuláció, amely valamely értékmérő tulajdonságban kimagasló és ezt biztonságosan átörökítik

2.7.2. Család: a nőivarú tenyészállatoktól származó utódcsoporthoz nemre való tekintet nélkül.

2.8. A párosítási tervkészítésének elvei és szelekciós rendje

2.8.1.Párosítás fogalma: A párosítás fogalmán a következő generáció szüleinek kijelölését, kiválasztását értjük. A puli tenyésztésében törekedni kell a tervszerű, irányított párosításra.

2.8.2.Párosítási terv:

2.8.2.1. Génbanki állományok, nukleusz populáció párosítási terve:

Minden esetben egyedi párosítás. Típustulajdonságok, funkcionalitás és egészségi mutatók kiemelt jelentősége. Elsődleges cél a genetikai variancia fenntartása, a küllemi szelekció során háttérbe szorult vonalak és családok preferálásával.

2.8.2.2 Aktív fajtafenntartó populáció párosítási terve:

Minden esetben egyedi párosítás. A tenyésztő szakmai belátása szerint történik a Tenyésztési Program előírásai és a Tenyésztési Tanács iránymutatásai szerint.

2.8.3. A szelekció rendje:

Napjainkban a puli tenyésztésében, mesterséges szelekcióról beszélünk, amely többlépcsős rendszerben történik.

- I. Genotípus: pedigréanalízis, ősök és oldalági rokonok vizsgálata, káros recesszív gének kiszűrése - DNS mintavétel
- II. Fenotípus: funkcionális típusbírálat, homogén harmonikus felépítés, másodlagos ivari jelleg, – Tenyészszemle
- III. Saját egészségügyi szűrések: csípőízületi diszplázia szűrés
- IV. Belső értékmérő tulajdonságok, funkcionalitás, idegrendszer, hasznosítási tulajdonságok –Alaptermészet vizsgálat, Képességvizsga, Munkaverseny
- V. Szaporodásbiológiai alkalmasság: fedező készség, szoptatási és kölyöknevelési képesség, almonkénti kölyökszám stb.
- VI. Utódvizsgálat: ugyanazon kan több szukától származó utódainak vizsgálata vagy egy szuka több aljának vizsgálata, különböző kanoktól

Kis populációk szelekciója és az Effektív Populációméret (Ne) becslése

A magyar ebfajták ismert származású egyedeinek a száma folyamatosan csökken. A populáció méretéből fakadóan egyre gyakoribbá válik a rokon egyedek véletlenszerű párosítása, ami beltenyésztettséghez és genetikai leromláshoz vezet. (fehér pulinál jól követhető)

A populációk dinamikájából adódóan a fajták létszáma hol csökken, hol nő majd ismét csökken. A populáció génkészletét minden esetben a lecsökkent létszám limitálja, így az újra megnövekedő állományban egyre kevesebb lesz a rendelkezésre álló variancia.(palacknyakhatás).

Az ideális populációtól való eltérés, a populációk méretbeli különbségének számszerűsítésére alkották meg az Effektív Populációméret (Ne) nevű mutatószámot. Az Effektív Populációméret a fajta azon egyedeit foglalja magába, amelyek valóban átadják génjeiket a következő nemzedéknek. Az elméleti 1:1 ivararány (ahány szuka annyi kan a tenyésztésben) mellett a populáció létszáma (N) megegyezik az Effektív Populációmérettel (Ne). Amennyiben az ivararány ettől eltérő-és természetesen az ebfajtáknál eltérő, akkor az Ne értéket képlettel lehet meghatározni. Az Effektív Populációméret és a populáció beltenyésztettsége törvényszerűen összefügg.

Effektív Populációméret (Ne)= $4N_m \times N_f / (N_m + N_f)$

Nm: kanok száma a tenyésztésben Nf: szukák száma a tenyésztésben

Elméleti modell számítás százas populációban az Effektív Populációméret és a beltenyésztettség szemléltetésére

létszám összesen	szuka szám	kan szám	Ne	belteny%
100	50	50	100	1,00
100	60	40	96	1,04
100	70	30	84	1,19
100	80	20	64	1,56
100	90	10	36	2,78
100	99	1	3,96	25,25

2.9. Az apaállat használat szabályai:

a) A tenyésztő szervezet az aktív fajtafenntartó populációs szinten a fajta genetikai diverzitásának fenntartása érdekében az Effektív Populáció méret (N_e) emelésére és a beltenyésztettség csökkentésére törekszik.

Veszélyeztetett méretű populáció esetében a genetikai variancia, indokolt szelekciós nyomás mellett, apai ágon a geneológiai vonalak, anyai ágon a családok körének bővítésével valósítható meg. A következő generációk megtervezése során a tenyésztő szervezet a lehető legnagyobb számú tenyészkán állomány aktív alkalmazására törekszik.

b) A nukleusz állományban a kanok kijelölése I-II. osztályba sorolás alapján történik, többlépcsős szelekciós rendszerben. A kijelölésben az elismert tenyésztő szervezet és a génmegőrző szakemberei vesznek részt. A nukleusz állományba sorolt tenyészkának a fajta legértékesebb tenyészegyedei.

Mind a nukleusz, mind az aktív fajtafenntartó állományban kerülni kell egy-egy tenyészkán túlzott favorizálását. A két populáció egyaránt nyitottnak tekinthető, egymás között átjárható.

2.9.1. A fedeztetés

a) A fedezőkan tulajdonosának az a személy számít, aki a fedezőkan Származási Igazolásán a Klub (régebben MEOE) által regisztrált, felvezetett tulajdonos, vagy általa szerződéssel meghatalmazott személy arra, hogy a fedező kan adott időszakban a szuka fedezésére rendelkezésre bocsáthatja.

b) Azon egyedek, amelyek tenyésztésre nem alkalmas minősítésűek, vagy amelyek Származási Igazolását a Klub zárta, nem használhatók tenyésztési célokra.

c) A fedezőkan kiválasztása a tenyésztő joga, ugyanúgy a kan tulajdonosa is jogosult a szukák megválasztására.

Mind a szuka, mind a kan tulajdonosa köteles a fedeztetés előtt meggyőződni arról, hogy a partner kutyája a Klub tenyésztési feltételeinek megfelel. Ezen kívül meg kell győződniük arról is, hogy milyen rokonsági fok áll fenn a tenyésztésre szánt egyedek között, mert a Klub a rokontenyésztés fokát szabályozza.

d) Ha a tenyésztő kéri, a Klub Tenyésztési Tanácsa irányt mutathat a párosításban. A kan-, illetve a szukatulajdonos egymással szembeni jogai az FCI és a Klub szabályaiban rögzítettek, és közvetlenül érvényesek.

e) A puli tenyésztők, tulajdonosok kötelesek az őket érintő határozatokról, ill. ezek változásairól maguk informálódni. A szabályok áthágása a tenyésztés felfüggesztését, ismétlődő esetben betiltását vonhatja maga után.

f) A fedezés megtörténtével a kan teljesítményének ellentételeként a tulajdonost megilleti a fedeztetési díj. A fedezési díj összegének és fizetési módjának, esetleg költyökért történő fedeztetés alkalmazásának a megszabása kizárólag a két fél megállapodásának a tárgya. A későbbi viták elkerülése érdekében írásos Fedeztetési megállapodás készítése ajánlott. A

Klubnak nincs jogi lehetősége és hatásköre a két fél közötti későbbi elszámolási vitákban való részvételre és igazságtételre, a felek igazukat megegyezés híján polgári peres eljárás keretében bizonyíthatják, illetve érvényesíttethetik fedeztetési díj vagy kártérítési igényüket.

g) A fedezés tényét a kan tulajdonosa a két példányban kinyomtatott Fedeztetési Jegyen (6. sz. *melléklet*) aláírásával igazolja, rögtön a fedeztetés megtörténte után.

A végrehajtott fedeztetés után a fedező kan teljesítette a kötelességét és ezért a tulajdonosa jogosult az előre megállapodott fedeztetési díjra. Ez nem szükségszerűen jelenti azt, hogy a szuka vemhes lesz. Ha a szuka nem lesz vemhes, akkor csakis a fedező kan tulajdonosától függ, hogy felkínál-e ingyenes fedeztetést a következő tüzelésnél, illetve visszatéríti-e a fedeztetési díj bizonyos százalékát. A megállapodást írásban szükséges rögzíteni a fedeztetés megtörténte előtt.

Az ingyenes fedeztetés időkerete lejár a fedezőkan elhullásakor, vagy tulajdonosa változása esetén, illetve a szuka elhullásakor.

A kantulajdonos köteles a fedeztetés teljes díját (fedeztetési díj) a szukatulajdonosnak visszafizetni, ha időközben a kan tenyésztési jogát időlegesen, vagy véglegesen megvonja a Klub, vagy a kan időközben elpusztul és a szuka üresen marad.

h) Javasoljuk, hogy a szuka tulajdonosa vagy az általa megbízott személy vigye a szukát a kanhoz és szállítsa vissza. Ha azonban a szukát néhány napig a fedező kan képviselője látja el, a szuka tulajdonosa anyagilag felelős az etetéséért, az ellátásért, ha szükséges az állatorvosi gondozásért és bármilyen kárért, amit a fedezőkan képviselőjének okoz, valamint amennyiben a szukát a kan képviselője utaztatja haza a hazautaztatás költségeit is köteles fedezni.

i) Az a személy, aki ellátja az állatot és törődik vele, jogilag felelős bármilyen, harmadik félnek okozott kárért az adott időtartam alatt. A fedezőkan tulajdonosának/képviselőjének figyelembe kell ezt vennie, és számolnia kell a személyes felelősség vállalásával.

j) Ha a szuka megbetegszik, baleset éri vagy súlyos esetben elhullik, mialatt a fedezőkan képviselőjének felügyelete alatt áll, a kan tulajdonosa köteles a szuka megbetegedését, elhullását és az betegség vagy elhullás okát állatorvossal igazoltatni, és annak költségeit vállalni. Azonnal értesítenie kell a szuka tulajdonosát a szuka megbetegedéséről, elhullásáról és az elhullás okáról. Amennyiben a tulajdonos az elhullott kutyát látni kívánja, azt lehetővé kell tenni a részére.

Ha a szuka megbetegedése, elhullása a kantulajdonos hibájából történik, akkor a szuka tulajdonosát kártalanítania kell.

Amennyiben a fedezőkan tulajdonosa nem hibáztatható a szuka megbetegedésében vagy elhullásában, úgy a szuka kutya tulajdonosának kell a szuka megbetegedésével, elhullásával járó költségeket a fedezőkan tulajdonosának visszatérítenie.

k) A fedezőkan képviselője kizárólag a szerződésben meghatározott kan kutyával köteles - és jogosult - fedeztetni a fedeztetni kívánt szukát. Amennyiben az említett fedezőkan képtelen a fedezésre, más kutyával nem lehet őt helyettesíteni a szuka tulajdonosának előzetes írásbeli beleegyezése nélkül. Minden esetben tilos a szukát egynél több fedező kannal fedeztetni egy tüzelési cikluson belül. Amennyiben az mégis megtörténik az alom törzskönyvezése csak a született kölykök DNS származásvizsgálata után az apaság megállapítását követően történhet meg.

Ilyen esetben a tenyésztő köteles jelenteni az esetet a Tenyésztésvezetőnek a többszörös fedeztetés megtörténtét követően legfeljebb 15 nappal, aki a vizsgálatok alapján engedélyezheti a kettős vagy akár többes apaságú, de egyértelműen beazonosított származású almon belül a kölykök törzskönyvezését.

Az apasági vizsgálatok és az alom törzskönyvezésével járó többletköltségeket a tenyésztő köteles viselni, illetve amennyiben a többszörös fedeztetés nem az ő beleegyezésével történt a fedezőkan képviselője felé kártérítési igénnyel élhet.

Amennyiben a többszörös fedeztetés tényét a tenyésztő nem jelenti a Tenyésztésvezető felé és az alomlátogatás során a többszörös fedeztetés gyanúja merül fel, a Tenyésztésvezető elrendelheti az alom apasági vizsgálatát. Amennyiben a tenyésztő nem járul hozzá az apasági vizsgálatához az alom nem törzskönyvezhető. Ha az alom több apától származik, a törzskönyvezés csak az alom összes kölykének apasági vizsgálata után törzskönyvezhető. A bírság és a többszörös fedezésből származó almok törzskönyvezésének eljárási díját a Klub Szolgáltatási Díj Jegyzéke tartalmazza.

l) Olyan esetben, ha egy kan kutya véletlenül fedezett egy szukát és az nem az előre megbeszélt kan volt, a fedezőkan képviselőjének, akinek felügyelete alatt állt a szuka, értesítenie és kártalanítania kell a szuka tulajdonosát minden, a véletlen fedezésből származó költségért.

Véletlen fedezés esetén tilos végrehajtani egy másik fedeztetést az eredetileg kijelölt fedezőkanal. Ilyen esetekben a fedezőkan képviselője nem kérhet fedeztetési díjat.

m) Fedeztetésnél a fedeztetés előtt ajánlott Fedeztetési megállapodást készíteni, majd a fedezőkan képviselője rögtön a fedezés megtörténte után kiállítja a Fedeztetési Jegyet (6. sz. *melléklet*). Aláírásával igazolja a fedezés tényét. A Fedeztetési Jegy a törzskönyvezés alapbizonylata, melyet az Alombejelentő Jeggyel (7. sz. *melléklet*) együtt meg kell küldeni a Tenyésztésvezetőnek.

n) Adminisztratív szempontból mesterséges megtermékenyítésnek az állatorvos által végzett beavatkozást tekintjük.

Amennyiben a beavatkozás során mind a kan, mind a szuka jelen van, akkor az állatorvos igazolást ad arról, hogy a kan és a szuka egyedi azonosításáról meggyőződött.

Friss és fagyasztott sperma felhasználása esetén (amikor az apaállat nincs jelen) az állatorvos igazolást ad ki a termékenyítés tényéről. Az igazolás során a beérkező dokumentumok alapján igazolja a kan kutya kilétét.

A spermát biztosító fedezőkan képviselőjének adnia kell egy aláírt Fedeztetési Jegyet a szuka tulajdonosának az állatorvos által kiadott igazolás mellé.

2.10. A fajta génkészletének felderítése, hasznosítása

A fajta génkészletének felderítése a DNS vizsgálatokra épül. A puli fajta zárt törzskönyvéből következik, hogy az értékes gének a tenyésztő szervezet által nyilvántartott állományban rejlnek. A tenyésztő szervezet és a génmegőrző szakembereinek feladata, hogy a bármilyen szempontból ritkának és értékesnek vélt gének hordozóit megfigyelje és a tenyésztés során megfelelően alkalmazza.

A származásellenőrzési vizsgálatok mellett a génbanki megőrzés lehetővé teszi a puli fajta

genetikai adatbázisának kialakítását és adatok tudományos elemzését. Ezek alapján mérhetőek a populáció dinamikai változások és becsülhető a genetikai távolság.

3. A tenyészállat forgalmazása, az export és import szabályai

Tenyészállat az egyedi azonosítást követően (DNS vizsgálat) csak az elismert tenyésztő szervezet által kiállított/igazolt Származási igazolással kerülhet hazai és külföldi forgalomba.

Tenyészállat/szaporítóanyag behozatalához a Tenyésztési Hatóság engedélye szükséges, amelyet az importőr személynek kell benyújtania a hatóság részére. A behozatalról a behozott tenyészállatok hasznosítási helyre érkezését követően, legkésőbb 48 órán belül a kérelmezőnek írásban értesítenie kell a hatóságot. (3.§ 2. bekezdés)

3.1. A honosítás(import) menete:

A honosítási kérelem nyomtatványt az eb tulajdonosa által kitöltve, a kérelmet a MEOE Szövetségnek címezve, de az elismert tenyésztő szervezet úján kell eljuttatni a MEOE Szövetséghez, a Szervezet a honosítási kérelem „tudomásul vettem, engedélyezett” záradékkal ellátott példányát eredetben adja át a MEOESZ-nek, aki a jelen szerződés szerinti megbízás alapján vezeti be a honosított ebet a törzskönyvbe. Az „engedélyezett” záradékkal a Szervezet igazolja, hogy a honosított egyed rendelkezik a szükséges behozatali engedéllyel.

A magyar ebajték tenyészállatait illetve szaporítóanyagát kivinni csak a kiszállításhoz a Tenyésztési Hatóság részére történő írásbeli bejelentését követően lehet. Bejelentésnek tartalmaznia kell: a kutya neve, fajtája, egyedi azonosítója, törzskönyvi száma, születési helye és ideje illetve a kiszállítás várható időpontját. Tenyészállatot és szaporítóanyagot az ország területéről kivinni csak a Tenyésztési Hatóság által hitelesített származási igazolással lehet. (8.§ 1. bekezdés)

3.2 Export származási igazolás kiállítása esetén, az alábbiak szerint kell eljárni:

A kiviteli származási igazolás kérelem nyomtatványt az eb tulajdonosa által kitöltve, a kérelmet a MEOE Szövetségnek címezve kell eljuttatni a MEOE Szövetséghez. A MEOE Szövetség gondoskodik arról, hogy amennyiben a tulajdonos azt kéri, úgy a 129/2004. FVM R. szerinti kiviteli bejelentést tőle átveszi és a Tenyésztési Hatóságnak legkésőbb az export pedigree kiadása napján azt maga postázza vagy a hatóság által megjelölt módon eljuttatja. Az export pedigree kérelem példánya eredetben a MEOESZ birtokában marad. A MEOE Szövetség az export pedigree kérelmet a jelen szerződés szerinti megbízás alapján teljesíti. Az export pedigree a kérelmezőnek kerül kiadásra. Regisztrációs lappal rendelkező egyed, nem kaphat export pedigreet.

Amennyiben nem kerül kiállításra kiviteli származási lap, akkor az eladónak kell jelenteni a Tenyésztési Hatóság felé a kivitel tényét.

Nem kell bejelentést tenni a tenyészállat kiállításra, versenyre történő behozatalához, kiviteléhez, illetve átszállításához, valamint a tenyészállat egyéb célú, hat hónapot meg nem haladó időtartamú behozatala és kivitele esetében, ha az állatot a származási országba visszaszállítják, és ezt a körülményt a behozatalkor, illetve kivitelkor hitelt érdemlően igazolják. Ha az így behozott tenyészállatot belföldön akarják forgalmazni, illetve tenyészállatként hasznosítani, a tenyésztési hatósághoz haladéktalanul meg kell tenni a bejelentést.

4. A puli tartási feltételei

A puli ősi magyar pásztorkutya, a fajta kialakulása, hasznosítása a nomád pásztorkodó élettel és az őshonos haszonállataink extenzív „rideg” tartási módjával állt kapcsolatban.

Napjainkra, elsősorban a gazdasági és piaci igényeknek megfelelően a haszonállatok fajtaszerkezete átalakult, az intenzív tartási és takarmányozási feltételekkel, magas termelési hozamokat produkáló fajták kerültek előtérbe, ezáltal a hagyományos állattartás beszűkült. Így a puli használata is megváltozott, amely a tartási körülményekben és a tenyésztés céljában is változást hozott.

4.1. A puli tenyészállat in-situ tartási feltételei

A fajta kialakulásakor jellemző eredeti tartási, takarmányozási és szelekciós feltételek szerinti azaz in-situ tartásmód napjainkban kevésbé jellemző.

Az állattenyésztési kultúra változása, az állattartási elvárások és törvényi előírások nagyban befolyásolják a tartásmódot.

A genetikai változatosság, a küllemi tulajdonságok, valamint képességek varianciája azonban eltérő szubpopulációk kialakítását indokolja. Az évtizedeken át jellemző küllemi célú hobbitenyésztés mellett a génmegőrzést is szolgáló munka állományoknál a hagyományos tartásmódnak újból van létjogosultsága.

Ez elsősorban a génvédelem keretében tartott, őshonos haszonállat állományok mellett megvalósítható, ahol a puli fajta eredeti hasznosítása lehetséges.

Fenntartásukban részt vehetnek: erdészetek, nemzeti parkok, költségvetési intézmények, magán gazdálkodók, cégek stb., ahol természetes közegükben, a pusztákon, tanyákon tarthatóak.

Ebben az esetben is gondoskodni kell a folyamatos emberi kapcsolatról, mivel a kutya alapvetően társállat, magyar pásztorkutyáink „egygazdás” fajták. A hivatásos pásztorok az egész napjukat a kutyájukkal töltik, az ő hozzáértésük elengedhetetlen a puli genetikailag kódolt munkaképességének fejlesztéséhez.

In-situ tartási körülmények között is be kell tartani az előírt egészségügyi, állatvédelmi, szabályokat és a munkavégzés miatt megnövekedett energia igényét kielégítő táplálékot kell biztosítani. Az eredeti hasznosításban dolgozó pulik szőrzetére különös figyelmet kell fordítani, azt lehetőség szerint a fajtajelleg megőrzésével ugyan, de rövidíteni kell.

4.2. A puli tenyészállat ex-situ tartási feltételei

4.2.1. Elhelyezés

Azt le sem kellene írni, hiszen ez evidens, hogy pulit láncra kötve, megkötve nem tartunk. Az a legmegfelelőbb, ha az udvart, a kertet, a majorságot szabadon járja a puli.

A puli az elhelyezéssel szemben teljességgel igénytelen, de ha azt szeretnék, hogy teljes szőrben pompázzon, tisztán kell tartanunk a számára kialakított helyet. Érdemes a kertből a gyomnövényeket kiirtanunk (pl. bogáncsot, muhar, toklász.)

Nyáron árnyékos, télen szélvédett helyről gondoskodjunk számára. Ide helyezzük el kutyaházát, amelyet azonban a legtöbbször nem használ, csak a legzordabb időben keres fel. Kutyaház méretei: szélessége 60cm, hossza 70cm, magassága 60cm. Az ajtónyílás szélessége legalább 30cm, magassága legalább 40cm. A tető a tisztítás és a kölykök kezelése céljából levehető, illetve felnyitható legyen. Házát úgy helyezzük el és a vacka is úgy essék, hogy lehetőleg onnan az egész ellenőrizendő területet szemmel tarthassa.

A nevelőfészek az elmondottnál valamivel tágasabb legyen, mert nagy alomra is számíthatunk, és a kölykök gyorsan nőnek. A küszöbdeszka ellenben olyan magas legyen, hogy háromhetes korukig a kölykök ne tudjanak kijönni rajta (kb.10cm).

A puli nagy szőrzete igen jó védelmet nyújt az időjárás viszontagságai ellen. Ha párban tartjuk a pult, mindkettő részére külön fekvőhelyről gondoskodjunk. Kennelszerű tartás esetén nagyon ügyeljünk arra, hogy levegős és árnyékos hely is legyen a kennel területén, mert különben nyáron szenvedhet a forróságtól, ilyenkor étvágyát és kondícióját veszti. A friss ivóvíz mindig előtte legyen.

A kennelszerű tartás csak éjszakai szabadon engedés mellett lehet megfelelő. Néhány négyzetméternyi területen állandó elhelyezésben pulit ne tartsunk.

4.2.2. Tartási hely kialakítása

A puli kölyök tartózkodási helyének kialakításakor fontos, hogy az első időszakban a lehető legközvetlenebb kapcsolatba kerülhessen a családdal. Lehetőleg a ház bejárati ajtajához közel eső helyen úgy alakítsuk ki a kölyök helyét, hogy onnan szemmel tarthassa a bejárati kaput is. A megfelelő kutyaház száraz, szélmentes, közvetlen napsütéstől mentes helyen legyen, a kutya által jól befűthető méretű legyen, tehát ne legyen túl nagy, viszont a kutya kényelmesen elférjen benne, és a ki-és bejutás is akadálymentes legyen. Amíg kicsi, szívesen használja a kutyaházat, nagyobb korában már csak az eső elől fog behúzódni oda. Nem árt már időben hozzászoktatni egy olyan zárható helyhez, kennelhez, ahová felnőtt korában majd becsukhatjuk arra az időre, amikor idegeneket kell beengednünk a portánkra, illetve ha szukánk van, a tüzelési idő alatt a nem kívánatos vemhesülés elkerülése érdekében. A puli jól túri az időjárás viszontagságait, de a nagy nyári melegben lehetőséget kell neki biztosítani egy olyan árnyékos-hűs részen, ahová nappal behúzódkan.

4.2.3. Táplálás

Ahhoz, hogy a puli kölyök örökletes szőrminősége (és egyéb testi- lelki tulajdonságai) valóra

válhasson, megfelelő takarmányozásra és tartási körülményekre van szüksége. A kutya a húsevők rendjébe tartozó állat. Kutyának való eledelt kapjon. A puli kölyköknek nagy a fejlődési erélyük. A három és fél hetes kölykök már eszegetnek. Tej vagy tejpótló tápszer nemcsak az anyát tehermentesíti, hanem a kölykök gyors, kiegyensúlyozott fejlődését is előmozdítja.

Választási korra minden kölyök bőségesen és jól fogyasztja a jó minőségű, kölyökkutyák részére készített takarmányt. Így az elválasztás – amikor a legtökéletesebb tápláléktól, az anyatejtől esik el a kölyök – nem veti vissza fejlődésükben az egyedeket.

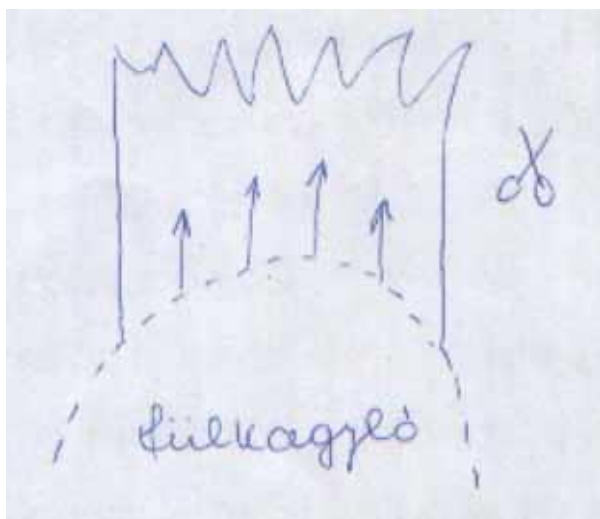
A kifejlett puli igénytelenebb a hasonló kistestű kutyafajtáknál. Kölyökkor után jó minőségű kutyatáppal, ill. házilag készített, főképpen állati eredetű táplálékkal megfelelően táplálható. Friss ivóvizet mindig biztosítsunk pulink számára.

4.2.4. Ápolás

A kutyakozmetika feladata a kutyák szakszerű tisztántartása, ápolása, valamint a kiállításokon versenyző kutyák szőrzetének a fajtajelleget hangsúlyozó nyírása, trimmelése, fésülése. A kutyák ápolását célszerű asztalon végezni, ehhez a puli is hozzászoktatható. Nagyon fontos, hogy e tevékenységünket az állat meghitt, kellemes, megszokott élményként tapasztalja meg. A fiatal kutyát türelemmel, dicsérettel szoktassuk hozzá. Amennyiben kutyakozmetikába visszük, az első néhány alkalommal feltétlenül maradjunk ott vele. Egyébként könnyen elsajátítható a pulik kozmetikája és ebben az esetben nem igényel kozmetikust.

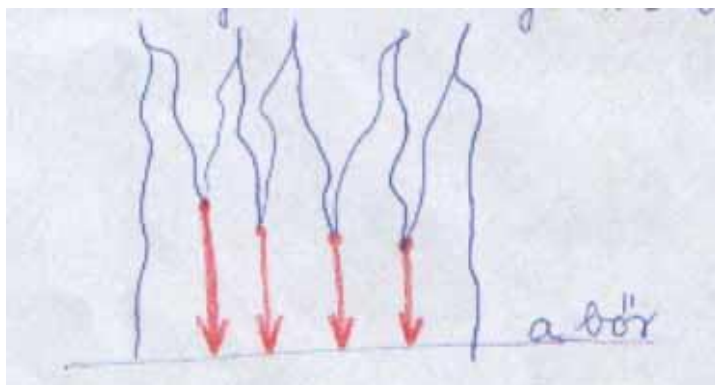
4.2.5. Kölyök puli

Az ő bundájukkal egy ideig nincs sok tennivalónk, mint megközelítőleg tisztán tartani. Ha nem muszáj, ne fürdessük. Kapjon jó minőségű ételt, ne legyen bolhás, bélférges. A fiatal puli bundájának első "megszedésére" Az örökölt szőrminőségtől függően 6-10 hónapos korban kerülhet sor. Láthatjuk, ha a pehelyszálak már "beszótték" a spirális vagy hullámos fedőszőröket, és a kölyökszőrzetnél sprődebb, szerkezetesebb szőrzet kezd kialakulni. Ez a szőrzet-szerkezet hosszában hasad, mint a vászon, és ezt a tulajdonságát használva alakítjuk ki az igen tetszetős zsinóros vagy szalagos szörköntöst.

Asztalon, a kutyát oldalára fektetve lehet szépen megdolgozni a pulit. A tépéssel haladjunk

sorban, pl. az orrától a farka felé, vagy a lábvégektől a gerinc vonala felé. Vegyük figyelembe a tincsek természet adta vastagságát, de ne szedjük hüvelykujjnyinál vékonyabbra, mert később majd összetömörödnek, összesodródhatnak. A fejen és a lábakon gyakran eleve vékonyabb tincsek képződnek, ezeket semmiképp ne felezzük tovább. Kezünket folyamatosan vizezhetjük, így a kihullott pehelyszálakat könnyebben összegyűjthetjük. A fülkagyló bőre nagyon könnyen beszakadhat! Itt a szőrzet több pehelyszálakat tartalmaz, nehezen hasad. Ezért a fül szőrzetének feltépéséhez használjunk ollót, és a bőrtől kifelé tépjük vagy vágjuk fel a szőrzetet. A gerinc vonalán a martájéktól a keresztjáéig választékot alakítunk ki, hogy a hátvonal jól látható legyen. Ezután elvégezzük az általános ápolást.

4.2.6. Általános ápolás

- A szemek tisztántartása

Langyos vízzel megnedvesített vatta-pamaccsal vagy mull-lappal kitöröljük a szemzugokat. Ha hurutos (fehér illetve sárga) váladékot tapasztalunk, forduljunk orvoshoz.

- A külső hallójárat ápolása

A külső hallójáratban növekvő szőrszálakat rendszeresen el kell távolítani. Hogy milyen gyakran, az a kutya szőrminőségétől függ, - vagyis, amikor a benőtt szőr a természetes szellőzést-, tisztulást már akadályozza.

A hallójárat szőrtelenítése kellemetlen az állatnak! Türelmetlen, erőszakos, durva bánásmód örökre megnehezíti az ápolás feladatát. Ha többször kíméletesen próbálkozunk, elérhetjük, hogy idővel eltűnjön ez a művelet.

A fülkagylót kissé fel- és hátrahúzával hüvelyk- és mutatóujjainkkal benyúlunk a hallójáratba, és kis részletekben kitépdessük a pehelyszálakat.

Használhatunk ehhez a művelethez tompa végű érfogó csipeszt is, de ekkor egy másik személynek biztonságosan rögzítenie kell a kutya fejét, nehogy balesetet okozzunk.

A hallójáratot ki is kell törölnünk. Ujjunkra borított mull-lapra fültisztító szert cseppentünk és óvatosan kitisztítjuk a hallójáratot, valamint a fülkagyló kis kanyarulatait. Érfogó csipeszbe fogatott vattagombócot is használhatunk, ha a kutyát rögzíti valaki. Ha nagyobb mennyiségű barna váladékot észlelünk, vagy a kutya vakarja a fülét, forduljunk orvoshoz.

- Az arciori rész ápolása

A puli etetésénél kerüljük a híg eleséget. A szájuk körüli szőrzetet csak áztatással lehet rendesen kimosni, ez pedig nap, mint nap nem megy, és a kutya sem tűri. Az ajkak közé

belógó szőrzetet rövidítsük meg. Az orrtükrön túlnyúló tincseket körben igazítsuk le.

- A végbélnyílás és a nemi szervek ápolása.

Ezek a testtájakon a szőrzetet tartjuk rövidre nyírva. A végbél körüli ("búz") mirigyek tartalmát időnként ki kell üríteni. Ezt a műveletet kozmetikus vagy állatorvos szakszerűen elvégzi, tőlük a gazda meg is tanulhatja.

- A mancsok ápolása

A talp és ujjpárnákon túlnőtt szőrt ollóval nyírjuk le, az ujjak szőrzetét pedig a karmokig meghagyva igazítsuk kerekre.

A karmok rövidítésére is szükség lehet, ha azok a talajon nem kopnak megfelelően.

A karmok belsejében erek és idegek találhatók, ezért a karomvágást csak gyakorlott személy végezze, megfelelő karomvágó eszközzel!

A kiszáradt, berepedezett ujj és talppárnákat szilikonos kézkrémmel, vagy kutyáknak készült tappancs krémmel ápolhatjuk.

- Fürdetés

A fürdetés gyakoriságának kérdésében több körülményt is figyelembe kell vennünk, pl.:

-milyen talajon jár a kutya,

- bejár-e a lakásba,

- kiállításra készül-e,

- tüzelt, ellett hasmenése volt, stb.

Elmondhatjuk, hogy akkor kell fürdetni, amikor "ráfér" ennek megítélése a gazda feladata.

Fürdetés előtt az ápolatlan bundát feltépjük, a növényeket kiszedjük belőle, és a végbélkörüli mirigyeket kiürítjük. A pulit hatékonyan úgy fürdetjük, hogy nagy mennyiségű (nyakáig érő) samponos állóvizet készítünk, és abba őt beáztatjuk. Az áztatást megismételhetjük, ha szükséges. Ebből, ha kivettük, hígított samponnal külön is megdolgozzuk a szennyezettebb testtájakat. Általában ilyen a pofák, a fülkagylók alatti tájék, a mellkas szőrzete, a végbélnyílás és a nemi szervek tájéka, ill. a mancsok.

A fiatal puli alakuló tincseit nem szabad a fürdetésnél szétdörzsölni!

Végül a kutyát igen alaposan lezuhanyozzuk.

Versenyszезonon kívül, ill. Télen én balzsamot is használok a pulikra, mert a gyakori és erős samponozás hatását ellensúlyozza. Alapos bedolgozás után a balzsamot leöblítem.

Kiállítás előtti fürdetésnél hígított sörös öblítéssel kívánatos szörkondíciót érhetünk el.

Piszkos, faggyús szőrzetre erős tisztító hatású, enyhén szennyezettre sima gyógynövényes sampont, kölyökre babasampont használok. Használhatunk balzsamokat is.

Ha befejeztük a fürdetést, akkor felülről lefelé és körbe-körbe kicsavargatjuk a szőrzetet. Törülközőre fektetjük a pulit, és még sok száraz törülközővel csokronként kinyomkodjuk a vizet. Közben mehet mellette a hajszárító. Egy teljes szőrben lévő felnőtt kutyánál 24 óra alatt többször is neki kell veselkedni a szárításnak. Természetesen a nyári meleg időt kivéve nem engedhetjük ki vizesen a lakásból a nedves szőrzetű állatot.

Fürdetés után következhet a karomvágás, a mancsok, talppárnák rendbetétele.

Félszárazon vagy szárítás után ismét átszedjük a szőrzetet Több napra is szükség, lehet, mire a nagy bunda visszanyeri eredeti tartását, erre kiállítás előtt gondolni kell!

Parazitairtósz fürdőre csak elhanyagolt, bolhás kutya esetében lehet szükség, ezt a samponos mosás után vigyük fel és hagyjuk is ezzel megszáradni.

Az összenemezesedett, Gubancos puli bundájának rendbe hozása, fajtajellegnek megfelelő rövidítés.

Ez esetben szükségünk van egy jó erős és éles egyenes, rövid pengéjű, hegyes ollóra. Felmérjük, hogy kb. milyen hosszú szőrzetet, hagyhatunk meg, ami még feltéphető. Lehet,

hogy ez csak 2 cm, de még az is jobb, mint a géppel való lekopasztás. A kutyának élettani szempontból is szükség van a szőrtakarójára, ezért csak rendkívüli esetben indokolt a teljes lenyírása.

Az összetapadt szőrzetet lapokra bontjuk, a lapokat ollóval lerövidítjük, majd a bőrtől kifelé és visszafelé feltépjük, a kihulló pehelyszálakat eltávolítjuk. Ott, ahol a lerövidített szőrzet sem hasad, ollóval felvágjuk. A puli fajtajellegnek megfelelő rövidítése szerint a szemeket eltakarja a fej szőrzete!

Általános ápolás, fürdetés és szárítás után a fej szőrzetét kerekdedre a test és a lábak szőrzetét hengeresre igazítjuk ollóval. Összességében egy fiatal puli formáját alakítjuk ki.

4.3. A puli egészségvédelme és megfelelő mentális fejlődése

4.3.1. Oltási program, féregajtás

A fertőző betegségek elleni immunizáló védőoltások (parvo, kombinált stb.) beadása az állatorvos javaslatai szerint történjen. A kölyköket az alapvető immunizálás előtt 3 alkalommal féregteleníteni kell 2, 4, 6 hetes korban. Az első évben 2 alkalommal kell veszettség elleni oltást kapnia kutyáknak az érvényben lévő szabályok szerint. Az ezt követő években ismétlődő veszettség és kombinált oltásokat kell beadatnunk kutyáknak. Ezek bizonyításához a tenyésztő köteles az alom minden tagja számára egy állatorvos által kitöltött oltási igazolványt vagy útlevelet rendszeresíteni. A tenyésztőnél elkezdett oltási program folytatásáról és annak időszerűségéről a kiskutya leendő állatorvosával kell konzultálnia, a kölyök átvétele utáni napokban.

4.3.2. Élősködők elleni védekezés

A bolhák és kullancsok elleni védekezésre puli esetében legalkalmasabb szerek az úgynevezett spot-on készítmények. Ezek a folyadékok a puli hosszú szőre miatt optimálisabbak, mint a bolha-és kullancsirtó nyakörvek. A spot-on készítményekben található folyadékot a puli gerincvonalában a szőrt széthúzva, közvetlen a bőrre juttatva, a martól a farig kis adagokban elosztjuk. Első alkalommal kérjük állatorvos, vagy állatpatikus tanácsát ennek bemutatására. Ezek mellett biztosítékul a puli állandó fekhelyét, tartózkodási helyét is lekezelhetjük direkt erre szolgáló, állatpatikában, állateledel boltban kapható bolhairtó permet készítményekkel.

4.3.3. Szocializálás

Amíg a puli az összes szükséges védőoltást meg nem kapta, programtól függően 12-15 hetes korig, addig kutyás közösségbe ne vigyük. Állatorvosától érdeklődjön, hogy a kiskutya oltási programjától függően mikor mehet közösségbe, illetve a már megszerzett védőoltások milyen védeltséget adnak. A kölyköt otthon szocializáljuk, lehetőség szerint minél többet foglalkozunk vele, ismerje meg a családot, a családhoz tartozó egyéb személyeket. Illetve, amennyiben vannak, a házhoz tartozó jószágokat. Amennyiben egyedül hagyjuk otthon, mindenképpen hagyjunk neki olyan rágható, hurcolható tárgyakat, amivel elfoglalja magát, de ha megrágván esetleg lenyel belőlük, akkor sem lesz baja. Tehát, szivacs labdát ne adjunk neki. Fahasábok, használt bórdolgok megteszik.

A védőoltások megléte után már akár külső területre, közösségbe, sétákra is elvihető a kis puli. Minél fiatalabb korban ismerkedik meg zajokkal, hangokkal, idegen szagokkal, idegen emberekkel, a későbbiekben annál kiegyensúlyozottabb lesz, annál stabilabb viselkedéssel fog rendelkezni.

Amit a kiskutyának tiltunk, és a későbbiekben sem akarjuk, hogy megtegye, azokat mindig és következetesen ugyanúgy, minden körülmények között tiltsuk. A puli a családdal, annak tagjaival és különösen a gyermekekkel igen ragaszkodóan, játékosan viselkedik, de azt mindenképpen tudassuk vele, hogy a háznál az ember az úr.

A puli nem tűri a kemény bánásmódot, de határozott tiltásokkal elejét vehetjük a fiatalkori szertelenségből fakadó kellemetlenségeknek. Nagyon jól motiválható játékkal, dicsérrel, jutalomfalattal. Ez ügyben is kérje ki tenyésztője, vagy a fajtát ismerő, szakértő kutyakiképző tanácsát. Már kiskorban hozzászoktathatjuk az autóhoz, utazás előtt azonban ne terheljük túl a gyomrát.

Amennyiben szépségkiállításra is szeretnénk járni pulinkkal, lényeges hogy a pórázt, nyakörvet, autót már kiskorban megszokja. Ennek érdekében játékosan, de határozottan gyakoroljunk vele. Szoktassuk hozzá, hogy idegenek áttapogatják a testét, a szőrköntösét, hogy megfogdossák a lábát, a fejét, hogy a fogait megnézik, kanok esetében a heréket megtapintják. Tapasztalt kiállítóktól, pulink tenyésztőjétől mindenképpen kérjünk tanácsot a felkészítésben.

4.3.4. Idős kutyák tartása

A tenyésztők kötelesek idős, beteg vagy a tenyésztésben más okból részt nem vevő állataik tartásáról, gondozásáról és egészségügyi ellátásáról megfelelően gondoskodni!

További követelmény, hogy tartási körülményei megfeleljenek a 41/2010. (II. 26.) Kormányrendelet a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló rendelkezéseinek.

5. A tenyészet megszüntetése

A kennel vagy részpopuláció megszüntetése esetén követendő szabályok

Amennyiben a tenyésztő úgy dönt, hogy tenyészetét részben vagy teljesen megszünteti, szándékát időpont megjelöléssel írásban jeleznie kell a tenyésztő szervezet, a Klub részére.

Természetes személy, mint tenyésztő elhalálozása esetén, amennyiben az örökösök nem folytatják a tenyésztő tevékenységet, a tenyésztő szervezet a tagjai, igyekeznek gondoskodni az állatok elhelyezéséről.

Nukleusz állományban a minősített aktív korú tenyészállatok külföldre nem értékesíthetők. Azok elhelyezését és további hasznosítását az ország határain belül a tenyésztő szervezet a tagjai körében igyekszik megoldani.

A nukleusz állományon kívüli egyedek biztonságos elhelyezésére is törekedni kell.

6. Az ellenőrzés és igazolás rendje

Nyilvántartások, igazolások:

- a) A Hungária Puli Klub (Klub) a puli kutyafajtára vonatkozó Törzskönyvet, a Származási Igazolások elkészítését és azok nyilvántartását a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesületeinek Szövetségével (MEOESZ) kötött megbízási szerződés keretei között végzi.
- b) A Származási Igazolások elkészítése a Klub Törzskönyvezési Szabályzata alapján történik. A született kölykök Származási Igazolásain szereplő adatokat a Klub Tenyésztésvezetője ellenőrzi és hagyja jóvá.
- c) A tenyésztéssel adó rendezvényeken (tenyészszelekt) rögzített adatokról, a minősítések kiadásáról, azok összesítéséről a Klub nyilvántartást vezet. A kiadott minősítések minden esetben a Származási Igazoláson is feltüntetésre kerülnek illetve átadásra kerül a MEOESZ-nek a törzskönyvi nyilvántartásba való felvételhez.
- d) A Származási Igazolással rendelkező, de a tenyésztésből kizárt/kiesett kutyákról a Klub nyilvántartást vezet.
- e) A tenyésztési joguktól felfüggesztett vagy eltiltott tenyésztőkről a Klub nyilvántartást vezet.
- f) A törzskönyvezés folyamatának részeként esetenként elvégzett alomlátogatások alkalmával felvett Jegyzőkönyveket a klub papír alapon tárolja.
- g) A teljesítményvizsgálatok és a törzskönyvezési folyamat során elrendelt származásellenőrzés elrendelését és eredményét tartalmazó határozatokat, vizsgálati eredményeket a Klub papír alapon tárolja.
- h) A dokumentumok (kérelmek, igazolások stb) beküldése történhet elektronikus és postai úton egyaránt, kivételt képez a Származási igazolásra történő bejegyzés (pl: tulajdon átírás, kiesés igazolása), ilyen esetekben az eredeti Származási lapot postai úton kell be-/vissza küldeni.

Azonosítás:

A született kölykök azonosítása a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II.26) sz. kormányrendelet 3. § (2) bekezdés alapján történik. Az egyedi azonosítás, jelölés a nemzetközileg elfogadott mikrochip beültetésével történik.

7. Adatszolgáltatás

Az országos állattenyésztési adatbázisba történő adatküldés módja és rendje

A Hungária Puli Klub önállóan, vagy megbízottja által a saját adatbázisából a jogszabályban meghatározott adattartalommal adatot szolgáltat az országos állattenyésztési adatbázisba

8. Záró rendelkezések

Jelen Tenyésztési Programot a HPK Tenyésztési Tanácsa többségi szavazással elfogadta.

A Tenyésztési Program hatályba lépésével egyidejűleg a korábbi vonatkozó szabályzatok érvényüket veszítik.

2017. október 31.

PH

Dr Brauswetter Viktor
HPK tenyésztésvezető

Szabóné Iványi Katalin
HPK elnök

Mellékletek

1.számú melléklet

Értékmérő tulajdonságok

a) Fajtajelleg: A pulinak összességében magán kell viselnie a fajtabélyegeket. Ha az egyed az eddig leírtak alapján a puli fajtára jellemző külső tulajdonságokat mutatja, úgy kifejezett a fajtajellege. Továbbtenyésztésre csak kifejezett fajtajellegű egyedeket szabad beállítani. Ma már a fajta kitenyésztettsége következtében nem igen találkozunk, nem kifejezett fajtajelleget mutató egyedekkel.

b) Nemi jelleg: Bár a külső testalakulás vizsgálata nem ad valamennyi értékmérő tulajdonságról képet, mégis igen nagy jelentőségű, mert bizonyos irányú termelőképességről: a testalkatról, habitusról, a termékenységről és egészségi állapotról jól tájékozódhat a képzett bíró, vagy tenyésztő.

Az emlőszállatok többségénél határozott küllembeli eltérést láthatunk a hím és a nőstény egyed között. Mi is okozza az ivarok közötti anatómiai élettani és viselkedésbeli különbséget? A legfőbb oka az a hormonális tevékenység, ami a genetika által határozott keretek között alakítja a fent említett tulajdonságokat. A hím állatoknál ez a hormont termelő belső- és külső-elválasztású mirigy a here, nőstényeknél pedig a petefészek. A kan kanos, a szuka szukas másodlagos nemi jellege öröklődő tulajdonság.

A kutya fajban a hím megjelenése kifejezett dominanciát, termékenyítőképességet sugároz. Mindezekkel a tulajdonságokkal képes a kan kutya a falkában teljesíteni az élet szabta feladatát, biztosítani a faj fennmaradását.

A szuka kutyát kiegyensúlyozottság, simulékonyság, a kanénál finomabb testalkat, mint a kölyöknevelésre való alkalmasság küllemi megnyilvánulása jellemzi.

Az utóbbi idők egyik legvitatottabb témája a kiállítók körében a puli másodlagos nemi jellegének tisztázása. Mik azok a tulajdonságok, amelyek a kutya fajon illetve a puli fajtán belül megkülönböztetik a kant és a szukát?

Tudjuk, hogy a többi kutyafajta sorában az FCI standard a pulit:

- finom csontozatú
- kicsi és finom koponyájú
- viszonylag kis orrtükörrel bíró kutyának írja le

Igen nehéz, de talán nem lehetetlen, hogy a fajtaleírásban rögzített típuson belül az ivari kétalakúságot jól megítélhessük.

Az ideális méret:

A standard szerinti ideális mérettartomány puli kanoknál: 41-43 cm, szukáknál 38-40 cm.

A standardmagyarázatban leírtuk, hogy győztes minősítés csak a kívánatos mérethatárokon belüli kutyának adható ki. Tudjuk, hogy a marmagasság pontosan megmérhető, tehát az ideális méret kérdésében biztosan dönthetünk egy bizonyos kutyáról. Elmondtuk többek között azt is, hogy 9 hónapos kor után, a fiatal osztályban a puli növekedése befejezettnek tekinthető, tehát a marmagassága alapján történő megítélése végleges.

Csontváz, csontozat:

Az asztalon való tapintásos vizsgálat célja a testarányok, szögellések, a csontozat minőségének, a kutya fejének stb. korrekt, figyelmes megfigyelése, amely nemcsak a bírói körben, de az elhivatott pulitenyésztő munkája során is alapvető kell, hogy legyen.

A kan puli csontozata erőteljesebb, nagyobb fajsúlyú, mint a szukáé, természetesen a pulira jellemző „finom csontozat” mértékén belül. Két közel azonos méretű és kondíciójú kutya összehasonlításakor jó támpont a súly megmérése, mely mértéke szintén a standardban szerepel:

Kan: 13-14 kg Szuka 10-13 kg.

A csontozatot nem az erősen izmolt és kötőszövettel vastagon borított testtájakon lehet megítélni, hanem pl. a könyökízület, a csánkízület, illetve az alkar csöves csontjainak megtapintásával.

A fej:

A kan puli agykoponyája szélesebb, az arccsontok közötti távolság jól tapinthatóan nagyobb, mint a szukáé. A kan orrháta szélesebb, orrtükre kissé nagyobb, ornyílásai tágasabbak. Állkapcsának szárai erőteljesebbek, a köztük bezárt szög nagyobb, az állkapocsízületek erőteljesebbek. A fogívek szélesebbek, a fogak erőteljesebbek, és hosszabbak, de nem nagyok. (A pulinál kívánatos a gyöngysorszerű fogsor.)

Mindezeket ismét a standardban rögzített tulajdonságok mértékén belül – miszerint: „a puli koponyája kicsi és finom, orrtükre viszonylag kicsi...”- kell értelmeznünk.

Szukáknál gyakori hiba a túlságosan finom fej, ahol a nem kellően széles agykoponya elhegyesedő, finomcsontú arcorri részben folytatódik, a szemek közel ülők, kissé kidülledők, a szemrés gyakran kerek – ezek a nemkívánatos tulajdonságok az egész szervezet túlfinomodását jelzik.

A fej durvaságát legalább ilyen nagy hibának ítéljük meg. Jellemzői a nagy, burkolt agykoponya, széles, hosszú orrhát, nagy, szögletes orrtükkörrel, erős fogazat, túl nagy szemfogakkal. Főleg kanoknál figyelhetjük meg.

A kívánatos puli fej szuka és kan esetében is, az agykoponya és az arckoponya kb. kétharmad-egyharmados arányát, a marmagassághoz viszonyított 45%-os fejhosszat, kerekded formát és a kellő távolságban ülő mandulavágású sötét szemeket jelenti. Ebben az esetben a kan vagy a szuka puli fejét, arcberendezését szemlélve egyaránt a kívánatosnak tartott kedves, bájos arckifejezést találjuk.

A törzs és a végtagok:

Az ivari jelleg megítélése szempontjából a vállöv és a mellkas tájkát vizsgálva szintén határozott különbséget láthatunk a kan és a szuka között. A kan puli mellkasa mélyebb és dongásabb, lapockái erőteljesebbek és jobban izmoltak a szukáénál. A dongásság kívánatos mértéke gyakorlatiasan mérve a két elülső láb között a szegycsonti tájékra tapintva egy jó férfitenyér méretű. A kan elülső lábai, bár párhuzamosak, mégis szélesebben fognak talajt, nagyobb távolságra állnak egymástól, mancsaik szélesebb ívűek.

A kan nyaka csontozatában és izomzatában is erőteljesebb. Mindkét nemnél megkívánjuk a rövid, jól izmolt, feszes hátat és ágyéktájékat, de szukáknál a standard megenged +5% eltérést a törzhossz esetében.

A kanok medencéje szélesebb, ami a két külső csípőszöglet megtapintásával a köztük lévő távolság megfigyelésével érzékelhető. A hátsó lábak és ízületeik erőteljesebbek, tengelyük

ugyan párhuzamos, mégis szélesebben fognak talajt. A hosszú lábközepek durvasága, illetve kanos alkatra (szukáknál) utalnak.

Szőrzet:

A kan puli szőrzete általában nagyobb tömegű, dúsabb, tincsei vastagabbak, mutatósabb a szukáénál. Vannak rendkívüli mutatós, nagy tömegű szőrzetben lévő szukák is, de természetesen ezt nem tekintjük kanos tulajdonságnak. Idősebb korú kanok általában jobb szőrben maradnak, míg hasonló korú szukák bundája az ellésekkel kapcsolatos hormonális változások miatt életük során már hol jobb, hol rosszabb kondícióba kerülhetett.

Puli tenyésztünkben pedig a párosítások megtervezésénél figyeljünk a párosítandó kutyák származása, homogenitása mellett a kifejezett másodlagos nemi jelleg meglétére is.

c) Arányosság: Arányosnak, homogénnek ítéljük a pulit akkor, ha testtájai összhangban vannak. Egyik testrész sem uralja a másikat, hanem megokolt arányos formát mutatnak. Aránytalan, heterogén például az a puli, amelyen az egyébként finomabb test túl nagy fejet visel. Az sem harmonikus kan, amelyiknek túl kicsi, nagyon finom feje van. Az elülső és hátulsó törzsrészek azonos jellemzői legyenek. Ne több egyedből rakódjon össze a puli, hanem testét összhang uralja. Hosszúsági mérete a mar magassági megfelelő legyen. A hosszú törzsű egyed aránytalan. Az aránytalanságot a tenyészpártnér jó megválasztásával is nehéz javítani. Az aránytalanság makacsul öröklődik, ezért szigorúan ítéljük meg.

d) Fejlettség: Az egyedek érdemi bírálatához ismernünk kell az átlagos méreteket. Napjainkban a pulit egységes nagyságban tenyésztjük. A fajta homogenizálása kötelezően írta elő az egységes nagyságot. Emellett szólt a II. világháború utáni nagy létszám csökkenés is. Magassági méret mindig botmérték.

Marmagasság: Kanok: 41-43 cm. A megengedett mérettartomány 39-45 cm.

Szukák: 38-40 cm. A megengedett mérettartomány 36-42 cm.

Testsúly: Kanok: 13-14 kg

Szukák: 10-13 kg

A fejlettség megítélésekor nemcsak a nagyságot, hanem az egész szervezet célirányos fejlettségét vizsgáljuk. A fogazattól kezdve a testméretekig latoljuk, hogy jól fejlett-e az egyed. A pulira nem a tömeges test a jellemző. A finomabb (de nem túl finom) csontozaton a szikárabb, szívósabb izomzat és ízület a kívánatos. Erről a mozgáson kívül tapintással alkothatunk képet. A pillanatnyi kondíció ne vezessen félre bennünket. A kövér kutya nem izmos, hanem puha.

f) A kondíció: A kondíció, táplálási állapotot jelöl. A tenyészkondícióban lévő pulin nincs fölösleges hár, de nem is hiányzik róla izom. Az ilyen egyed a tenyésztéssel járó szervezeti megerőltetést minden különösebb nehézség nélkül bírja. A kiállítási kondíció a pulinál egy kissé könnyebb kondíciót jelöl. A munkakondíció mindkettőnél könnyebb formát kíván. De ez a súlycsökkenés nem fokozódhat rossz kondícióvá.

g) Egészség: A puli alapvetően egészséges fajta, ennek köszönheti fennmaradását, de ennek megőrzése céljából néhány örökletes betegség kiszűrése nagy jelentőséggel bír. A csípőízületi diszplázia vizsgálata szabványos csípőízületi röntgenfelvétel készítését jelenti, amit 1 éves kor után kötelező elvégezni, kanoknál, szukáknál egyaránt. Térdkalács ficamszűrés, szintén 1 éves kor után történhet, amikor is az állatorvos megpróbálja kimozdítani a térdkalácsot, maximálisan nyújtott végtagon. Az Epilepszia tekintetében nincs szűrővizsgálat. A tenyésztő

felelőssége, hogy epilepsziában megbetegedett kutyát tenyésztésbe ne vegyen. A szembetegségek kiszűrése is prioritást élvez. Az örökletes fiatalkori szürkehályog (cataracta), ideghártya sorvadás (PRA), a szemhéjak kifelé és befelé (entropium, ectropium) fordulása is rendkívül komoly tenyésztési higiéniai kérdés, aminek a feltárásában szemész állatorvosok szűréseket végeznek.

h) Vérmérséklet: E tulajdonság tekintetében az évezreden át végzett munkája szelektálta a pulit. Sem a nyáj mellett, sem a majorságokban nem állta meg a helyét a lusta, lomha, flegmatikus puli. A pásztor kímélet nélkül kiirtotta az ilyen pulit és erre a sorsra jutott az is, amelyik nem megfelelően végezte el a kiadott feladatot. Ez természetes szelekció azt eredményezte, hogy a fajta szinte minden egyede, élénk, vérmérsékletében egységes, egyöntetű.

i) Tanulékonyság: A pásztorok gyakorlata azt tartja, hogy nem is kell tanítani, a terelés a vérében van. A szemvillanásból is érző vagy a nyáj biztonsága érdekében önálló döntéseket hozó pulit, minden korban megbecsülték. Ez napjainkban sincs másképp. Lelkes puli tartók és tenyésztők rendszeresen hódolnak az ősi mesterségnek a terelésnek és ezzel óvják egy letűnt világ örökségét ma is. Az agility napjaink kutyás sportjainak a sztárja. Erőszakmentes kiképzésen alapul, inkább rendszeres, mint hosszantartó edzéseket igényel és a gazdát is kellő testmozgásra készíti. Vannak fiataljaink, akik az egyik legújabb kutyás sportágban jeleskednek, amit dogdancingnek hívnak. Végül is ahány puli, annyi környezetben, annyi gazdával és családdal él, de minden körülmények között és élethelyzetben tanulékonyságának köszönhetően megállja helyét, sőt jeleskedik napjainkban is.

j) Szervezeti szilárdság: A puli tartós munkavégzésének szilárd szervezete volt a biztosíték. A szervezeti szilárdság értékelése se könnyű. Olyan tulajdonság ez, amely egyéb tulajdonságok jobb kifejlődését, eredményesebb megnyilvánulását teszi lehetővé. A puli reggeltől estig talpon volt és fáradhatatlanul végezte munkáját. A laza szervezetű, petyhüdt egyed ezt nem bírta, kifáradt, elfeküdt. Az ilyet az élet a pulik közül könnyörtelenül kiselejtezte. Amelyik viszont évek hosszú során át bírta a munkát, megmaradhatott és szaporodhatott. Ezek a szervezettel szilárd pulik adták a sporttenyésztés genetikai bázisát.

k) Típus, konstitúció: A típus nem állandó, hanem változik. Ugyanis típuson nemcsak a használati azonosságot, hanem bizonyos, a célnak megfelelő formát is értünk. A típus a jobb, tökéletesebb, egyszerűen a termékenyebb egyedek azonos csoportját foglalja magában. Az eddig elmondott tulajdonságok-külső és belső-, a megjelenési forma, a szervek, a szövetek milyensége, a puli reagálása a külvilág ingereire összességében adja a puli alkatát, konstitúcióját. A pulit a szilárd alkat mellett a finom jelzővel lehet leginkább jellemezni, Sem a durva, sem a túl finom alkat nem jellemző reá.

2.számú melléklet

Tenyésztési Szabályzat

A fajtatiszta tenyésztés fejlesztése és a tenyésztői munka céltudatosságának erősítése érdekében a Hungária Puli Klub az alábbi Tenyésztési Szabályzatot alkalmazza.

Jelen Tenyésztési Szabályzat kötelező érvényű minden Magyarország területén működő, puli tenyésztési tevékenységet végző tenyésztőre, aki a Klub által kiadott, az FCI által is elismert Származási Igazolásra tart igényt.

1. A tenyésztési jog

a. A tenyésztő

A tenyésztő olyan természetes vagy jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, akinek tenyésztési célra tenyésztett puli van a tulajdonában. Az alom tenyésztője az, aki fedeztetéskor a tenyészszuka tulajdonosa, vagy tenyésztési bérlője abban az esetben, ha a fedeztetés, a vemhesség, és a kölykök első 49 életnapja alatt tevőlegesen gondoskodott az anyakutyáról és a kölykökről. (A gondoskodás az állatokra gyakorolt tevőleges behatási lehetőség, ami a gondoskodó folyamatos közvetlen közelségét, a folyamatos felügyelet lehetőségét, az állatok kontrollját, figyelmes felügyeletét, ellátását és gondozását jelenti). A gondoskodás egy meghatalmazott, szakmailag megfelelő személy által is végrehajtható. A Klub tagjait a tenyésztéshez való jog megilleti.

b. A tenyészhely

A tenyészhely alatt azt a tartási helyet értjük, ahol a tenyésztés, a szuka kutya ellése és a kölyöknevelés történik. A tenyészhely címét, minden esetben be kell jelenteni az Alombejelentő Jegyen.

2. A tenyésztési jog átadása

a. A tenyészszuka tulajdonjogának megváltozása

Bármilyen korú nem fedeztetett szuka eladása, vagy elajándékozása esetén a tenyésztési jog automatikusan a vevőt vagy a megajándékozottat illeti - feltéve, ha az adásvételi vagy ajándékozási szerződés erről másképpen nem rendelkezik. A tulajdonjog változás átvezetéséhez a tenyésztésvezetőnek meg kell küldeni:

- a Tulajdonos változás igazolólapjának (5. sz. melléklet) egy eredeti példányát;
- az eredeti Származási Igazolást.

b. A befedezett tenyészszuka tulajdonjogának megváltozása

Fedeztetett szuka eladása, vásárlása vagy elajándékozása esetén a tenyésztési jog megtartható, vagy átruházható. A tenyésztési jog átruházása esetén - még a szuka kölykezése előtt - a tenyésztésvezető részére meg kell küldeni:

- a Tulajdonos változás igazolólapjának (5. sz. melléklet) egy eredeti példányát, vagy;
- a tenyésztői jog átadásáról (tenyészbérletről) szóló szerződés vagy nyilatkozat egy eredeti példányát;
- a Fedeztetési Jegyet (6. sz. melléklet).

c. A mesterséges megtermékenyítéshez kapcsolódó szaporítóanyagok tulajdonjogának megváltozása

Amennyiben a kutyától mélyhűtött szaporítóanyag (sperma, embrió) lett tárolva, annak tulajdonjogáról a szerződésben külön kell rendelkezni. A szerződés 1 példányát a tenyésztésvezető részére a szerződés létrejötte után 15 napon belül meg kell küldeni.

3. A tenyésztési jog bérlete

a. Általános tudnivalók

Ha nem a szuka tulajdonosa kíván a szukával tenyésztetni vagy a fedező kannel fedeztetni tenyészbérleti szerződés kötésére van lehetőség, mely a tulajdonképpen a tenyésztési jog meghatározott időre történő átruházása.

A fedezőkan tenyésztési jogát határozott időtartamra lehet bérbe adni. A tenyészbérleti szerződés létrejöttét be kell jelenteni a Klub tenyésztésvezetőjének, a szerződés kötését követő 15 napon belül. Azon szukára vagy kanra, amelyeknek törzskönyvét a Klub zárta vagy olyan személy tulajdonában van, akitől a Klub a tenyésztési jogot megvonta, tenyészbérleti szerződés nem köthető, illetve a törzskönyvezést meg kell tagadni.

b. Külföldi tulajdonú kutya tenyészbérlete

A tenyésztési jog bérlete külföldi tulajdonú puli esetében a tenyésztésvezető által engedélyezhető, vitás esetekben a tenyésztési tanács adhat erre engedélyt az Általános tudnivalókban leírtaknak megfelelően.

c. A tenyészbérlet tilalom esetén

Tilalom (pl. törzskönyv zárolása) alatt álló befedezett szukanak a tenyésztési jogát más személyre átruházni TILOS! E tilalom automatikusan vonatkozik arra a személyre is, aki a tilalom ellenére a tulajdonossal tenyészbérleti szerződést köt. A törzskönyvezetési tilalom alatt álló kant a tulajdonosnak tilos a sajtóban hirdetés formájában fedeztetésre ajánlani, valamint nem szabad fedeztetés céljából másnak átadni, illetve átvenni.

4. A tenyésztési jog megvonása

Az Állatvédelmi Törvény, a Klub Alapszabályában rögzített tenyésztési, fajtavédelmi célkitűzések, a jelen Tenyésztési Program, valamint a Klub Tenyésztési Tanácsának határozatai és döntései ellenében elkövetett szabálysértések figyelmeztetés, majd a tenyésztési jog határozott vagy határozatlan idejű felfüggesztését vonja maga után. A felmerült eseteket a Tenyésztési Tanács bírálja el.

5. A tulajdonosváltás

a. Általános tudnivalók

Amennyiben egy puli gazdát cserél, minden esetben ki kell tölteni egy Tulajdonosváltás bejelentő lapot (5. sz. *melléklet*), melyen rögzítik a puli, a régi és az új tulajdonos adatait valamint az eladás helyét és idejét. A tulajdonosváltást minden esetben 15 napon belül be kell jelenteni a Tenyésztésvezetőnek, a Származási Igazolás illetve a Tulajdonosváltás bejelentő lap egyidejű megküldésével. A Tenyésztésvezető az adatok hiánytalan beérkezése után azokat bevezeti a Törzskönyvbe és az új tulajdonos adatait rávezeti a puli Származási Igazolására, majd azt megküldi az új tulajdonosnak. A tulajdonosváltás díját a Klub honlapján közölte, mindenkor Szolgáltatási Díj Jegyzék tartalmazza.

Puli értékesítése során a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló

41/2010. (II. 26.) Kormányrendelet szabályozása az irányadó, mely kötelező érvényű minden puli tenyésztőre nézve.

A későbbi viták elkerülése érdekében nyomatékosan javasolt minden tenyésztőnek és új tulajdonosnak e szabályozások maradéktalan teljesítése és betartása.

A Klubnak nincs jogi lehetősége és hatásköre a két fél közötti elszámolási vitákban való részvételre és igazságtételre, a felek igazukat megegyezés híján polgári peres eljárás keretében bizonyíthatják, illetve érvényesíttethetik kártérítési igényüket. Ebben az esetben azonban a vitás kérdés rendezéséig a Klub felfüggesztheti az érintett pulival való tenyésztést.

A kennelnév és annak védelme

a. Általános tudnivalók

A kennelnév a tenyésztési jogot gyakorlóhoz tartozik, a tenyésztői tevékenységből származó költyök megnevezésének kötelező részét képezi. A tenyésztő kérelmére, az elismert kinológiai szövetség (aki egyben az FCI magyarországi tagszervezete) az FCI kennelnév kiváltásának és levédésének szabályai szerint levéd egy kennel nevet az induló tenyészet számára. A kennelnév védettsége az utolsó alom bejegyzése utáni 10. év december 31-ével szűnik meg, addig másnak ki nem adható. A kennelnév át nem ruházható, csak öröklés tárgya lehet és azt az örököst illeti meg, aki a tenyésztést folytatja. A bértenyésztésből származó költyöket a bérlő kennel neve alatt kell bejegyezni. Ha egy szukanak több tulajdonosa is van, azt a tulajdonost kell tenyésztőnek tekinteni, aki az almot bejelenti, és az ő kennelneve alatt kell törzskönyvezni.

b. A kennelnév kiváltása

A kennelnév tulajdonjogát az elismert kinológiai szövetségnél kell kérelmezni és az a kiadás időpontjától védetté válik. A kennelnév egy személy tulajdonjoga vagy társas tulajdon is lehet, de egy személynek az FCI szabályzata szerint, csak egy bejegyzett kennelneve lehet. A kérelemnek három nevet kell tartalmaznia, ahol is a kívánt név az első helyen áll. A másodikat vagy harmadikat akkor kapja meg a tenyészet, ha az előző már ki van adva, vagy más okból nem adható ki. Minden levédendő kennelnévnek határozottan el kell térnie a már kiadottaktól. A nemzetközi védettség érdekében ajánlatos magyar hangzású kennelnevet választani. A kennelnévről a tenyésztők igazolást kapnak.

A tenyésztés feltételrendszere

a. Általános tudnivalók

A tenyésztői munka szakértelmet, felelősségteljes gondolkodást, kitartást, önzetlenséget igényel. Alapja az állatok - azon belül a kutya – iránt érzett szeretet és felelősség, figyelembe véve, hogy a kutya mint társállat van jelen az ember mellett. Igazán sikeresen tenyészteni csak megszállottan lehet, mely tevékenység sok időt, energiát és jelentős anyagi ráfordítást kíván. A tenyésztés hobbi, és gyakran hivatás is együtt. A Klub elítéli és semmilyen közösséget nem vállal az olyan jellegű tevékenységgel, amely a puli kutya fajta, pusztán gazdasági, kereskedelmi szempontú szaporítására irányul, ellenben a tőle elvárható legmagasabb szinten támogatja azokat a tenyésztőket, akik tevékenységüket a felelős és lelkiismeretes puli tenyésztés és állattartás értékrendje szerint végzik.

A puli fajta védelmét, fenntartását szolgáló alapvető érdekünk, hogy az általunk tenyésztett kölyök fizikumát és idegrendszerét tekintve is egészséges legyen. A kölyköket szeretettel, emberközelben neveljük, hogy később az új gazdáknál zökkenőmentesen tudjanak beilleszkedni.

b. A tenyésztés alapvető feltételei

a) Tenyésztési csak FCI Származási Igazolással rendelkező kutyákkal lehet, amelyek a puli kutyafajta, FCI Standardjában meghatározott fajtaleírásának megfelelnek, funkcionálisan egészségesek és örökletes betegségektől mentesek, valamint regisztrálva vannak a Klub által vezetett törzskönyvben, továbbá teljesítik jelen Tenyésztési Szabályzat követelményeit.

b) A tenyészet rendelkezik az FCI által levédett kennelnévvel.

c) Mind a szuka, mind a kan rendelkezik a Klub által rendezett tenésszemlén elért legalább tenésszethető minősítéssel. Az egyik vagy mindkét szülő esetében a minősítés hiánya esetén a kölykök csak Regisztrációs Lapot kapnak! Regisztrációs Lappal rendelkező egyedek nem tenésszethetők!

d) A tenésszethelynek alkalmasnak kell lenni egy egészséges puli alom felneveléséhez. A tenésszethelyi hellyel kapcsolatban, a mindenkori aktuális állatvédelmi- és állattenyésztési törvényben előírtak az érvényesek. Ha az alom látogatása során a Alomellenőr súlyos hiányosságot észlel, kötelessége figyelmeztetnie a tenésszethetőt és javaslatot kell tennie azok kijavítására, melyet a jegyzőkönyvben rögzíteni kell. Abban az esetben, ha hiányosság a következő alomlátogatás során is fenn áll, úgy a tenésszethető a tenésszethetői tevékenységet felfüggeszti mindaddig, amíg a tenésszethely nem lesz alkalmas az előírások teljesítésére.

e) Az FCI Tenésszethési Szabályzata alapján egy kutya akkor mentes örökletes betegségtől, ha teljesíti és megfelel a Klub által kiírt egészségügyi szűréseknek, ha egészségesen örökíti a fajta jellemzőit, típusát és tipikus temperamentumát anélkül, hogy bármilyen lényeges örökletes hiányosságot mutatna, amely gyengítené az utódok funkcionális egészségét. A tenésszethetés során mellőzni kell minden olyan jellegű túlzást, amely a kutyák funkcionális egészségének károsodását okozhatja.

f) Csak funkcionálisan egészséges kutyák tenésszethetők. A tenésszethető felelősséggel tartozik azért, hogy az általa tenésszethetésbe vont kutya a viselkedési és a testi adottságainál fogva alkalmas a tenésszethetésbe vételre. A tenésszethetőnek olyan körülményeket kell biztosítania a tenésszegyedek részére, ami megfelel a fizikai, lelki igényeiknek és az utódok fejlődésének, szocializálódásának.

g) Nem lehet pulit tenésszethetni a fajta standardjában felsorolt kizárásra okot adó hibákkal, valamint rejtettheréjűséggel (kryptorhizmus), félheréjűséggel (monorhizmus), csípő és láthatóan klinikai tüneteket mutató térd ízületi diszpláziával, epilepsziával, örökletes szembetegségekkel, illetve örökletes vagy az életvitelt lehetetlenné tevő betegségekkel. A HPK döntése alapján a tenésszethetőség feltétele az FDB vagy MKOE által kiadott 12 hónapos

kor feletti csípőízületi diszplázia szűrési eredmény megléte.

A fekete, maszkos fakó, szürke egyedeknél az állomány megnyugtató létszáma és genetikai sokszínűsége alapján a szűrési eredménynek legalább enyhe „HD-C” minősítésűnek kell lennie. Miután a fehér puli állomány vérvonal sokszínűsége és létszáma nagyon beszűkült, beltenyésztett, ezért tenyésztésbe vonhatók a klinikai tüneteket nem mutató, közepes „HD-D” minősítésű egyedek is.

A súlyos minősítéssel rendelkező fehér és a közepes, ill. súlyos minősítésű színes pulikat ki kell zárni a tenyésztésből.

Az elbírált és tenyésztésben tartható közepes minősítésű „HD-D” fehér kutyákat csak „HD-A vagy HD-B” (normál, majdnem normál,) minősítésű kutyákkal lehet fedeztetni / párosztatni.

h) A fehér – egyéb színű párosításokat, ezek után is csak diszplázia mentes (normál, majdnem normál, enyhe), legalább tenyésztethető tenyészminősítéssel rendelkező kutyákkal lehet írásban kérvényezni a HPK Tenyésztési Tanácsától az EPE kérelem nyomtatványon (15.számú melléklet). A Tenyésztési Tanács döntése alapján kell bemutatni a párosításban részt vevő egyedeket valamelyik klub rendezvényen Tenyészszemle/Kiállítás vagy a Tenyésztési Tanács mellőzheti az egyedek bemutatását (pl: Tenyésztésre javasolt egyed) és e nélkül kiadhatja az Egyedi Párosítási Engedélyt.

Törzskönyvezés színteresztezésekkor.

Fekete	Fekete	Törzskönyvezés rendben
Fekete, Maszkos fakó, Szürke	Fehér	Engedély esetén törzskönyvezés rendben, engedély nélkül nem törzskönyvezhető
Fekete	Maszkos fakó	Törzskönyvezés rendben
Fekete	Szürke	Törzskönyvezés rendben
Fehér	Fehér	Törzskönyvezés rendben
Maszkos fakó	Maszkos fakó	Törzskönyvezés rendben
Maszkos fakó	Szürke	Törzskönyvezés rendben
Szürke	Szürke	Törzskönyvezés rendben

A döntés minden – ezen Tenyésztési Szabályzat elfogadása után – még Tenyészminősítéssel nem rendelkező pulira kötelező jelleggel érvényes.

i) Kutyakereskedők részére történő tenyésztés nem engedélyezett, ill. közvetítő útján történő értékesítés sem. Az ilyen jellegű tevékenység a tenyésztési jog felfüggesztését vonja maga után.

j) A fajtajelleg megszilárdítása érdekében valamennyi tenyésztésre szánt egyed a tenyésztésbe vétel előtt tenyészszemlén kell elbíraltatni. A tenyészminősítést mindkét szülőnek legkésőbb a születendő alom alombejelentőjének leadási időpontjáig meg kell szereznie. Az egyedeknek a Klub által előírt Tenyészszemle Szabályzatnak kell megfelelnie.

k) A tenyésztésbe állítás alsó korhatára kanok esetében 15 hónap, felső korhatár nincs. Szukák esetében az alsó korhatár **a fedeztetéskor betöltött 18 hónap, felső korhatár a fedeztetés időpontjában, nem töltheti be a 9 évet.** Amennyiben ettől a kortól idősebb szuka fedeztetésére van szándék, az csak kizárólag magas genetikai értékű, génmegőrzési szempontból jelentős tenyésztésbe vétel esetén, a Tenyésztési Tanács engedélyével lehetséges.

l) A szuka két naptári éven belül legfeljebb háromszor kölykezhethet, amennyiben a szuka egészségügyi és kondicionális állapota ezt lehetővé teszi. Életteljesítménye maximum 8 alom lehet, azzal a kitételrel, hogy az általa világra hozható almok száma a tenyészszuka egészségügyi, kondicionális állapotától függ. Kan esetében az egy kan által fedezhető szukák, illetve az éves fedeztetéseinek száma nincs korlátozva, azonban a kan teljesítőképességét (kondíció, egészség) messzemenőig figyelembe kell venni.

Amennyiben egy kan fedezéseinek száma és gyakorisága, az ország puliállományára, annak beltenyésztettségére már veszélyes mértékű szintet ér el a Tenyésztési Tanácsnak joga van az adott kan tenyészthetőségét felfüggeszteni.

m) A felnevelhető kölykök száma a jó gazda gondossága mellett az anyaállat és kölykei erőállapotától, az alom minőségétől függ.

n) A Klub Tenyésztési Tanácsa a területileg illetékes Alomellenőrön keresztül időközönként, szűrőpróbaszerűen alom- illetve kennel/tenyészhely látogatást végez, ennek költségét a Klub fizeti. Tenyészminősítéssel nem rendelkező egyedek párosítása illetve a Tenyésztési Tanács engedélyével (EPE Egyedi Párosítási Engedély) történő párosítások és fekete, egyéb szín X fehér párosítás esetén minden esetben alomellenőrzést kell végezni, amelynek költségét a tenyésztő fizeti.

o) Tilos azonos szülőktől származó egyedek pároztatása. Szülőknek kölykével történő pároztatása a Klub Tenyésztési Tanácsának előzetes engedélyéhez kötött.

p) Amennyiben a tenyésztés során használt tenyészegyeket külföldi személy tulajdonában vannak és az nem Magyarországon tenyészt, azonban a Klub által kiállított Származási Igazolásra tart igényt, úgy a tenyészpárnak meg kell felelnie a Klub Tenyésztési-, Tenyészszemle- és Törzskönyvezési Szabályzatában rögzített kritériumoknak.

q) Amennyiben egy magyar tulajdonú tenyészszuka külföldi fedezőkannal történő fedeztetésére van szándék és a tenyésztő a Klub által kiállított Származási Igazolásra tart igényt, úgy a Klub elfogadja a fedező kannak a származási országában elért tenyészminősítését.

r) Honosított importált egyedekkel való tenyésztési szándék esetében csak a Klub által kiadott tenyészminősítés megléte esetén tarthat igényt a tenyésztő a Klub által kiállított Származási Igazolásra.

s) A Klub elfogadja a mindenkor hatályban lévő Tenyésztési Program érvényessége előtt érvényben lévő tenyésztési szabályzatoknak megfelelően kiadott tenyészminősítéseket és azokat a törzskönyvezés során folytatólagosan alkalmazza.

t) A Tenyésztési Tanácsnál az Egyedi Pároztatási Engedélyek továbbiakban EPE (színkeresztelés, korhatár-alatti, feletti pároztatás, tenyésztésből egészségügyi problémát nem

okozó küllemi hiba miatt kizárt egyedek stb.) esetében a kérelmezést minden esetben a fedeztetés várható időpontja előtt legalább 30 nappal, írásban (12. melléklet) kell kérni. Az engedély egy alkalomra szól. A Tenyésztési Tanács dönt a pároztatás engedélyezéséről, a kérelem benyújtásától számított 15 napon belül. Tenéyszminősítéssel nem rendelkező szülők párosításából származó kölyköknek, Főtörzskönyvbe kerülésének engedélyezésére nincs lehetőség, EPE esetében sem.

u) Jelen Tenyésztési Szabályzatban nem szabályozott vagy nem egyértelműen eldönthető eset engedélyezése a Klub Tenyésztési Tanácsának hatáskörébe tartozik. Az engedélyek kiadásához minden esetben a Tenyésztési Tanács 50 %+1 szavazati aránya szükséges.

3.számú melléklet:

Teljesítményvizsgálati Szabályzat

(Tenyésszemle Szabályzat)

1. A tenésszemle

a) A Tenésszemle célja a tenyésztésre szánt pulik tenyésztésminősítése, a tenyésztésre nem kívánatos egyedek kiszűrése.

b) Tenésszemlére csak FCI által elismert Származási Igazolással rendelkező pulik vezethetők fel.

c) Tenésszemlét Magyarország területén puli fajta esetében csak a Hungária Puli Klub szervezhet, melyet annak időpontja előtt legalább 15 nappal köteles bejelenteni a tenyésztési hatóság felé. A Klub más tenyésztőszervezet által a puli fajtára rendezett tenyészbé kiállításon kiadott minősítést nem ismer el.

d) A következő évi tenésszemlék számát, helyszínét és időpontját a Klub Vezetőségének minden év január 31-ig kell meghatározni. A Klub által rendezett rendezvényekkel azonos napon és helyszínen kötelező tenésszemlét is tartani, valamint az éves tenésszemlék száma nem lehet kevesebb, mint 5. A Tenésszemléken bíró az lehet, aki puli fajtának az FCI által elismert nemzetközi küllembírója, az FCI magyar küllembírói testületének tagja és a Klub felkéri a bírálatra. A Klub Vezetősége a következő évi tenésszemlék és a klub által szervezett kiállítások meghatározásakor, kijelöli a rendezvényekre felkért bírók névsorát.

e) A bírónak kötelező a Klub által alkalmazott részletes leíró Tenésszemle bírálati lap ill. Alaptermészet Vizsgálati lap, mely a Tenésszemle bírálati lap része a jövőben egységesen (TBL)(17,18. sz. *melléklet*) minden részét kitölteni és a tenésztésminősítési kategóriák szerint a bemutatott egyedet az abban foglaltak szerint minősíteni. Minősíteni kizárólag egy kategória megjelölésével lehet.

A minősítést és a bíró munkáját legalább 1, de lehetőség szerint 2 vagy több Tenésztési Tanács tag segíti, mely a bírálat dokumentációjának elkészítését is jelenti.

f) A Tenésszemle eredményét a bírálat után az egyed eredeti Származási Igazolására kötelező felvezetni.

g) Tenésszemlén 12 hónapos kort betöltött ebek vezethetők fel.

h) A tenésszemlére pulit csak eredeti Regisztrációs lappal vagy Származási Igazolással lehet bemutatni.

i) Tenésszemlén egyedi azonosítás (tetoválás vagy mikrochip) nélkül kutyának TBL-t kiadni nem lehet. Amennyiben a bemutatott kutya nem azonosítható, a bírálat nem elvégezhető. Amennyiben a Tenésztésvezető/Bíró úgy ítéli meg, joga van DNS származásvizsgálatot elrendelni az egyed azonosításának érdekében, amely eredményének függvényében adható ki a tenésztésminősítés.

j) A bírálatot csak a tulajdonos kérheti. A tenyészszelemlékre a megnövekedett adminisztrációs feladatok miatt (DNS mintavétel, alaptermészet vizsgálat stb.), előzetes jelentkezés szükséges, a Klub által megjelölt címre elektronikusan beküldött származási lap kétoldalas másolatával, amennyiben már rendelkezésre áll a csípőszűrés eredmény igazolásával. A tenyészszelelem díjának kifizetése, a helyszínen is lehetséges, illetve az előzetesen be nem jelentett egyedek a tenyészszelelem végén kerülnek elbírálásra.

k) A Tenyészszelelem Bírálati Lap (TBL) (4. sz. melléklet) 3 példányban készül, melyet a bíró, a tulajdonos és a Klub képviselője az aláírásával illetve a Klub bélyegzőjével hitelesít, illetőleg az előzőleg leadott eredeti Származási Lapon igazolják az elért eredményt. A bírálati lap első példánya a puli tulajdonosáé, a másik kettő a Klubnál marad.

l) A Tenyészszelelem Bírálati Lapon szereplő összes adat feltüntetése kötelező, beleértve a bemutatott egyed egészségügyi szűrővizsgálati eredményeit is, melyet a tulajdonosnak igazolnia kell.

m) A Tenyészszelelem Bírálati Lapot a Klub köteles megőrizni, annak tartalmát tenyésztésszervezési, tenyésztérték becslési célokra felhasználhatja.

n) A bíró köteles a Származási Igazolás visszavonására javaslatot tenni a tenyésztőszervezetnek, ha a tenyészszelemlén bírált egyedről megállapítható, hogy nem fajtatiszta vagy tenyésztésből kizáró hibával rendelkezik. A javaslatot a bírónak kellőképpen indokolnia kell. Ilyen esetben a Tenyésztésvezetőnek/a Klub képviselőjének a Származási Igazolást a helyszínen érvényteleníteni kell.

o) A Tenyészszelelem bírálat díját a mindenkor érvényes Klub Szolgáltatási Díj Jegyzéke tartalmazza.

2. Tenyésztésmínősítések

A tenyészcél elérésének érdekében a Klub a következő tenyésztésmínősítéseket alkalmazza, melyeket kizárólag a Klub által rendezett tenyészszelemléken lehet megszerezni.

a) Tenyésztethető: a tenyészszelemlén bemutatott egyed a Puli FCI Standard, valamint a Klub által kiadott magyarázat, a Tenyésztési- és Tenyészszelelem Szabályzat előírásainak és a Tenyésztési Szabályzatban előírt egészségügyi szűrési feltételeknek megfelel.

b) Tenyésztésre javasolt: a Tenyésztethető egyedeknek kiadható a Tenyésztésre Javasolt értékelés is, ha ezt a bíró indokoltnak látja, és az egyed rendelkezik 12 hónapos kor feletti FDB vagy MKOE csípőízületi diszplázia szűrési (HD-A, B fekete, egyéb színek és HD-A, B, C fehér szín esetében) eredménnyel. Tenyésztésre Javasolt besorolást csak olyan egyed kaphat, amely típusában, megjelenésében fajtájának reprezentánsa és semmilyen súlyos hibával nem rendelkezik.

c) Tenyésztésre ideiglenesen nem alkalmas: a felsorolt szabályozók előírásai szerinti hibát nem hordoz, azonban a bemutatott egyed jelen állapotában nem ítélt meg (pl. kondíció, idegrendszer, egészségi állapot stb.) úgy, hogy az egészséges egyedek felnevelésére alkalmas.

Ebben az esetben a Tenyészszerle egy későbbi időpontban, egy alkalommal megismételhető, Tenyészszerle bírálati lap nem kerül kiadásra. A bírálati lap kiadása a második, ismételt bírálatkor kerül kiadásra, az akkor kapott minősítés megjelölésével.

d) Nem tenyészthető: az az egyed, amely a tenyészszerlén bemutatva a puli FCI Standard, a Klub által kiadott magyarázat, a Tenyészszerle Szabályzat, valamint a Tenyésztési Szabályzat előírásainak nem felel meg, illetve valamilyen súlyos küllemi vagy egészségügyi hibát hordoz.

e) Egy alom erejéig kiadható tenyésztési engedély, olyan magas genetikai értéket képviselő egyednek, amely tenyésztésből kizáró –egészségi állapotot nem befolyásoló- küllemi hibával rendelkezik (pl: foghiány, méret stb). A párosításához engedélyt kell kérni a Tenyésztési Tanácstól – EPE nyomtatványon -, a fedeztetést megelőzően legalább 30 nappal.

3. Belső értékmérő tulajdonságok

A puli tenyész kiválasztásába, a többlépcsős szelekciós rendszerben, fontos szerepe van a belső értékmérő tulajdonságok vizsgálatának, mint a funkcionalitás, idegrendszer, hasznosítási tulajdonságok.

a) A tenyészszerlén Alaptermészet Vizsgálat történik az alábbi feladatokkal:

- a kutya viselkedése a küllembírálat alatt: főként a méretfelvétel, chipleolvasás közben (idegen személy közelíti meg); félénk, visszahúzódó, támadó, magabiztos, figyelmes
- váratlan helyzetben mutatott reakció: zajhatás, esernyőpróba; magabiztos, élénk, figyelmes, félelmet mutató, támadó, agresszív
- a kutya viselkedése négy-öt fős embercsoportban pórázon vezetve; magabiztos, barátkozó, közömbös. élénk, félénk, agresszív
- az Alaptermészet Vizsga a Tenyészszerle része. Kiadható eredmények: kiválóan megfelelt (6/6, megfelelt 6/4-5) nem felelt meg (6/3 alatt) ill. az utóbbi esetben egyszer visszarendelhető (17 sz. melléklet)

b) A puli használati értéke, Terelő Képességvizsgálat illetve magasabb szinten Terelő Munkavizsgával, Terelő Munkaversenyeken elért eredményekkel igazolható. Ezeket az eredményeket a tenyészegyek osztályba sorolásánál, vesszük figyelembe. Terelő Képességvizsgálatra a HPK főtenyészszerléin lesz lehetőség!

4.számú melléklet:

A törzskönyvezés folyamata és feltételei

a) A törzskönyvezést kizárólag a szuka kutya tulajdonosa illetve az adott fedeztetési ciklusra annak bérlője kezdeményezheti a saját – FCI által levédett – kennel neve alatt. A tenyésztő kizárólagos jogot gyakorol és felelősséget visel a törzskönyvezés teljes folyamata alatt a született alom törzskönyvezésének összes adminisztrációs követelményét illetően. Tulajdonjogot érintő bejelentések és vitás ügyek esetén az alom törzskönyvezési eljárása felfüggesztésre kerül és az ügy kivizsgálásáig (klub szintű vagy polgári peres) ill. rendezéséig nem folytatható.

b) A törzskönyvezési folyamatot a Klub Tenyésztésvezetője koordinálja, az elismert kinológiai szövetséggel (MEOESZ) kötött megbízási szerződés szerint. Az elismert kinológiai szövetség (MEOESZ) a Tenyésztésvezető által bejelentett adatok alapján vezeti a törzskönyvet, illetve az ahhoz kapcsolódó nyilvántartásokat és állítja ki az FCI által elismert Származási Igazolásokat.

c) Az almonként törzskönyvezhető kölykök száma nincs korlátozva illetve a Klub fajtavédelmi célból kötelezővé teszi – minden esetben – a teljes alom törzskönyvezését.

d) A törzskönyvezési folyamat a tenyésztő és a fedezőkan tulajdonosa közötti Fedeztetési megállapodás létrejöttével kezdődik, melyet a fedeztetés előtt ajánlott megkötni. Fedeztetési megállapodást kötni ugyan nem kötelező, de nyomatékosan javasolt, és azt nem kell bejelenteni sem a tenyésztésvezetőnek.

A fedezőkan tulajdonosának a fedezés megtörténte után haladéktalanul, 2 példányban ki kell töltenie a Fedeztetési Jegyet (6. sz. *melléklet*), és át kell adnia egy példányt a tenyésztőnek. A másik a kan tulajdonosnál marad.

f) Az alom születése után, a született kölyköket állatorvos útján mikrochippel kell megjelölni és a Magyar Állatorvosi Kamara által vezetett kisállat nyilvántartó rendszerben regisztrálni kell.

g) Az alom törzskönyvezése csak DNS származásvizsgálat útján igazolt származás alapján kérhető. Az alom törzskönyvezésére és a Származási Igazolások kiállítására az Alombejelentő Jegy (7. sz. *melléklet*) leadása után kerülhet sor. A tenyésztőnek az Alombejelentő Jegyen kért összes adatot meg kell adnia és a Fedeztetési Jeggyel, az állatorvos által kiállított regisztrációs igazolással (10. sz. *melléklet*) valamint a szülőpár Származási Igazolásainak, a szülők által elért minősítések igazolásainak, a kennelnév igazolás és a befizetett szolgáltatási díj bizonylatának másolataival együtt írott formában kell beküldenie a Tenyésztésvezetőnek. A törzskönyvezés csak abban az esetben kezdhető meg, ha kért összes adat és dokumentum hiánytalanul rendelkezésre áll, azt a Tenyésztésvezető ellenőrizte, jóváhagyta és a tenyésztő a Klub Szolgáltatási Díj Jegyzékében szereplő törzskönyvezéshez és a Származási Igazolások kiváltásához szükséges összeget befizette.

h) A Tenyésztésvezető kötelessége a Származási Igazolás kézhezvétele után az adatok helyességét átvizsgálni, ellenőrizni, hiányosságok esetén korrekciót kérni, amennyiben minden adatot rendben talál, azt a megfelelő helyen aláírja, a klub bélyegzőjével ellátja, és

ajánlott levélként postázza a tenyésztőnek.

i) Amennyiben hiányos az Alombejelentő Jegy vagy valamely dokumentum hiányzik, egy alkalommal van lehetőség a hiányosságok pótlására, melyről hibajegyzék kerül kiállításra, melyet az alombejelentő leadását követően 15 napon belül kell írott vagy elektronikus formában a Tenyésztésvezető vagy a feladattal megbízott személy a tenyésztő részére megküldeni.

Amennyiben a hiánypótlást a tenyésztő a hibajegyzék kézhezvételétől számított 30 napon belül nem teljesíti a törzskönyvezést meg kell tagadni.

j) A törzskönyvezéshez szükséges hiánytalan adatok és dokumentumok megküldését követően a Tenyésztésvezető leigazolja az Alombejelentő Jegyet és szerződés szerint papír formában megrendeli a törzskönyvi bejegyzést és a Származási Igazolások kiállítását az elismert kinológiai szövetségtől (MEOESZ), mely 15 napon belül elvégzi a törzskönyvezést, kiállítja a született kölykök Származási Igazolását és azt megküldi postai úton a Tenyésztésvezetőnek. A Tenyésztésvezető kötelessége ellenőrizni a kiállított Származási Igazolásokon szereplő adatok helyességét.

k) A Klub az [Alomellenőrökön](#) keresztül szűrőpróbaszerűen, esetenként alomlátogatást végez, [EPE esetén minden esetben kell alomellenőrzést végezni](#). Az alomlátogatás célja a tenyésztőkkel kapcsolatos szoros kapcsolattartás, a törzskönyvezéshez kapcsolódó adatok hitelességének és a szülőpárok azonosíthatóságának, továbbá a tenyészhelyek, állattartási normák betartásának ellenőrzése. Ezen kívül az alomnevelésben történő segítségnyújtás, a született kölykökkel kapcsolatos jellemzők felvétele.

l) Az alomlátogatásról jegyzőkönyv (9. sz. *melléklet*) készül, mely tartalmazza az összes, az alom születéséhez kapcsolódó tenyésztési eseményt. A jegyzőkönyvön szereplő összes kérdés megválaszolása és adat megadása kötelező, illetve észrevétel tehető, mind az [Alomellenőr](#), mind a Tenyésztő részéről, melynek valóságát aláírásukkal igazolják. A jegyzőkönyv 2 példányban készül, melynek 1 példánya a tenyésztőnél marad, 1 példányát az [Alomellenőr](#) elküld a Tenyésztésvezetőnek.

m) Az alomlátogatás lehetőségét a Tenyésztőnek úgy kell biztosítani, hogy az [Alomellenőr](#) az összes olyan kölyköt megismerhesse, amelyekre Származási Igazolást igényeltek. Ha alomlátogatást kezdeményez a Klub, az Alomellenőrnek legkésőbb a Származási Igazolások kézhezvételének időpontjáig meg kell a látogatnia az almot, de mindenképpen az állatorvos által történő mikrochippek megjelölés időpontja után úgy, hogy az összes Származási Igazolást kapó kölyök azonosítható legyen. Az Alomellenőrnek az alomlátogatás során meg kell győződnie az összes az Alombejelentő Jegyen található adat helyességéről.

n) Ha valamilyen kellően megalapozott kétség merül fel a kölykök származását, korát illetően azt haladéktalanul jegyzőkönyvezni kell és a Származási Igazolások átadását meg kell tagadni. Ilyen esetben a Tenyésztésvezetőnek származásvizsgálatot kell elrendelnie a Klub által kijelölt laboratóriumban a rendelkezésre álló DNS minta vagy helyszíni mintavétel alapján, melynek eredményétől függően a Származási Igazolások átadhatóak vagy bevonásra kerülnek. Amennyiben a tenyésztő nem járul hozzá a vizsgálat elvégzéséhez vagy a származás valótlansága, illetve valótlán adatok közlése nyer bizonyítást, úgy azt a Tenyésztésvezetőnek

jelentenie kell a tenyésztési hatóság felé és a vizsgálat idejére a tenyésztő tenyésztési jogát fel kell függesztenie.

o) Ha az összes adminisztrációs kötelezettség igazoltan teljesítésre került, a tenyésztésvezető a Származási Igazolások vagy Regisztrációs Lapok kézhezvétele és leigazolása után azokat köteles haladéktalanul megküldeni a tenyésztő részére.

p) Egy naptári év során egy tenyészetben és egy tenyészhelyen, legfeljebb 9 alom törzskönyvezhető. Amennyiben ennél nagyobb számú alom törzskönyvezését kéri egy tenyésztő, azt a Tenyésztésvezetőnek el kell utasítania.

s) Származási Igazolást kaphat minden fajtatiszta puli, amelynek szülei rendelkeznek Származási Igazolással és megfelelnek a törzskönyvezési feltételeknek. A Származási Igazolás az FCI által elismert bizonyítvány, amellyel annak tulajdonosa jogosult az FCI égisze alatt szervezett összes rendezvényen részt venni, kiállítani, versenyezni illetve minden olyan tevékenységre, amelyre az FCI szabályzatai feljogosítják.

t) A Származási Igazolás kiadásának feltételeit teljesítő szülők DNS vizsgálattal azonosított utódai kennek névvel megjelölt Származási Igazolást kapnak.

u) A kutyák törzskönyvi nevüket egész életükben viselik, azon változtatni nem lehet. A tulajdonos kívánságára egyszeri esetben a hívónév is bevezethető a törzskönyvbe.

w) A tenyésztéssel rendelkező egyedek esetében, bármilyen okból kivonják a tenyésztésből, be kell jelenteni a Klub részére, a kivonástól számított 30 napon belül. A bejelentést írásban kell megtenni az Adatmódosító lapon, a kivonás okának megjelölésével (elhullás, ivartalanítás, egészségügyi probléma, egyéb) és az eredeti származási lap beküldésével, amelyre a Klub rávezeti a kiesés tényét és regisztrálja a tenyészegyed nyilvántartásban.

x) A Származási igazolást és a tenyésztési dokumentációkat, a tenyészhelyen kell tartani.

5. számú melléklet

**TULAJDONOS
VÁLTOZÁST
IGAZOLÓ LAP**

ALULÍROTT

..... TENYÉSZTŐ (TULAJDONOS)

IGAZOLOM, HOGY AZ ALÁBBI

Kutya neve:.....

Fajtája:.....

Születési ideje:.....

Neme/színe:.....

Törzskönyvi száma:.....

Chip száma:.....

TULAJDONOMAT KÉPEZŐ KUTYA TULAJDONJOGÁT ÁTRUHÁZTAM

1. Tulajdonos név, cím:.....

2. Tulajdonos név, cím:.....

3. Tulajdonos név, cím:.....

RÉSZÉRE.

HOZZÁJÁRULOK, HOGY A HUNGÁRIA PULI KLUB (HPK) A FENT NEVEZETT
SZEMÉLY/EK TULAJDONJOGÁT A KUTYA SZÁRMAZÁSI IGAZOLÁSÁRA RÁVEZESSE, ÉS
A HPK ÁLTAL VEZETETT EBTÖRZSKÖNYVBÉ BEVEZESSE.

Kelt.:, 20..... év..... hó..... nap

.....

Átruházó/k

A kutyát átvettem:

Tanú 1

Név:.....

Cím:.....

Szem.ig.sz.:.....

Aláírás:.....

Tanú 2

Név:.....

Cím:.....

Szem.ig.sz.:.....

Aláírás:.....

6. számú melléklet

FEDEZTETÉSI JEGY

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a tulajdonomat képező

_____ nevű
 _____ fajtájú
 _____ törzskönyvi _____ chip számú
 20____ év _____ hó _____ nap született **kan kutya**
 20____ év _____ hó _____ napon befedezte a
 _____ nevű
 _____ fajtájú
 _____ törzskönyvi _____ chip számú
 20____ év _____ hó _____ nap született **szuka kutyát.**

Kantulajdonos neve: _____

Kantulajdonos lakcíme: _____

_____ 20____ év _____ hó _____ nap

Kan tulajdonosának aláírása

7. számú melléklet

ALOMBEJELENTŐ JEGY

Sorszám:.....

Tenyészet neve: _____ Tenyésztő neve: _____ Tenyésztő címe: _____ _____ Postai címe: _____ _____ Tenyészet címe (ha eltér a tenyésztő lakcímétől): _____ _____ Telefonszám: _____ Email: _____ HPK tagkártya száma: _____ Alom születésének ideje: ____ év ____ hó ____ nap Született: _____ kan, _____ szuka Mikrochipet behelyező állatorvos neve, címe: _____ _____	Apa neve: _____ Tkv.-i száma: _____ Színe: _____ Mikrochip száma: _____ Tenyészminősítés eredménye: _____ Helye, ideje _____, ____ év ____ hó ____ nap Egészségügyi szűrés eredménye: _____ Eredményei: _____ _____ Anya neve: _____ Tkv.-i száma: _____ Színe: _____ Mikrochip száma: _____ Tenyészminősítés eredménye: _____ Helye, ideje _____, ____ év ____ hó ____ nap Egészségügyi szűrés eredménye: _____ Eredményei: _____ Utols ó kölykezés időpontja: _____
---	--

Utódok			
kanok		szukák	
neve	színe	neve	színe
1.		1.	
2.		2.	
3.		3.	
4.		4.	
5.		5.	
6.		6.	
7.		7.	

Alulírott, az Alombejelentő Jegy benyújtásával megbízom a Hungária Puli Klubot, hogy az általa vezetett és kezelt törzskönyvi adatbázis alapján a tenyészetemben született alom törzskönyvi regisztrációját elvégezze és annak alapján kiállítsa a kölykök Származási Igazolását. Tudomásul veszem, hogy a kiállított Származási Lapok az FCI által elfogadottak és jogszabály által biztosított, hiteles, államilag elismert törzskönyvi adatok kivonata. Aláírással hozzájárulok, hogy adataimat és az általam tenyésztett alom adatait a HPK, az FCI és a Magyar Állatorvosi Kamara kezelje, nyilvántartsa és a magyar valamint a nemzetközi állatkereső adatbázisba is elhelyezze.

Hozzájárulok, hogy az alom adatait a Hungária Puli Klub az „Alomhírek” rovatában közlésegy (kérjük jelölni): ☐ Igen ☐ Nem

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek.

Kelt _____, 20 ____ év ____ hónap ____ nap _____
Tenyésztő aláírása

8. számú melléklet

HONOSÍTÁSI KÉRELEM

ALULÍROTT

KÉREM AZ ALÁBBI KUTYA
SZÁRMAZÁSI IGAZOLÁSÁNAK HONOSÍTÁSÁT.

ADATOK:

Kutya neve:

Fajtája:

Születési ideje:

Neme/Színe:.....

Eredeti törzskönyvi száma:

A kutya származási országa:

Tulajdonos neve, címe:

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a fent közölt adatok a valóságnak megfelelnek.

Kelt.:, 20..... év hó nap

.....
Kérelmező neve nyomtatott betűkkel

.....
Kérelmező aláírása

A honosítási kérelemhez kérjük csatolni:

- eredeti Származási Igazolást a tulajdonos nevére átírva,
- amennyiben még nincs az új tulajdonos nevén, úgy egy eredeti tulajdonváltozási lapot, vagy adás-vételi szerződést,
- szövetségi kártya másolatát,
- szolgáltatási díj befizetésről szóló igazolás másolatát
- a *Tenyésztési Hatóság* behozatali engedélyét

9.számú melléklet

ALOM- ÉS TENYÉSZHELY ELLENŐRZÉS

Tenyészet neve:

Tenyésztő neve, címe, telefonszáma, e-mail címe:

Az ellenőrzés helyszíne és ideje:

Kan adatai

Név:	Tkv. szám:	Chipszám:
Szül.idő:	Tenyészszemle helye, ideje, minősítése:	
TBL száma:		
Csípőszűrés ideje, eredménye:		

Szuka adatai

Név:	Tkv. szám:	Chipszám:
Szül.idő:	Tenyészszemle helye, ideje, minősítése:	
TBL száma:		
Csípőszűrés ideje, eredménye:		

Alom adatai

Fedeztetés időpontja(i): Az alom születési ideje:

Chip beültetés dátuma: Beültetést végezte:

Kölyök neve	Ivara, színe	Chip azonosítója	Rövid jellemzése
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

Tenyéshely leírása:

Aláírással igazolom, hogy a felvett adatok a valóságnak megfelelnek.

.....
Tenyésztő

Ph:

.....
Alomellenőr

10. számú melléklet

IGAZOLÁS TRANSZPONDER (MIKROCHIP) BEHELYEZÉSRŐL

Kérjük, hogy az állatorvosához már előre, KÉT PÉLDÁNYBAN KITÖLTÖTT
NYOMTATVÁNNYAL érkezzon!

Kutya fajtája:

Tenyésztő neve:

Tenyésztő címe:

Igazolom, hogy anevű tenyészetben

..... napján született kutya(k)ba az alábbi transzponder(eke)t behelyeztem.

Kelt:év hónap

.....
Beültető állatorvos pecsétje és aláírása

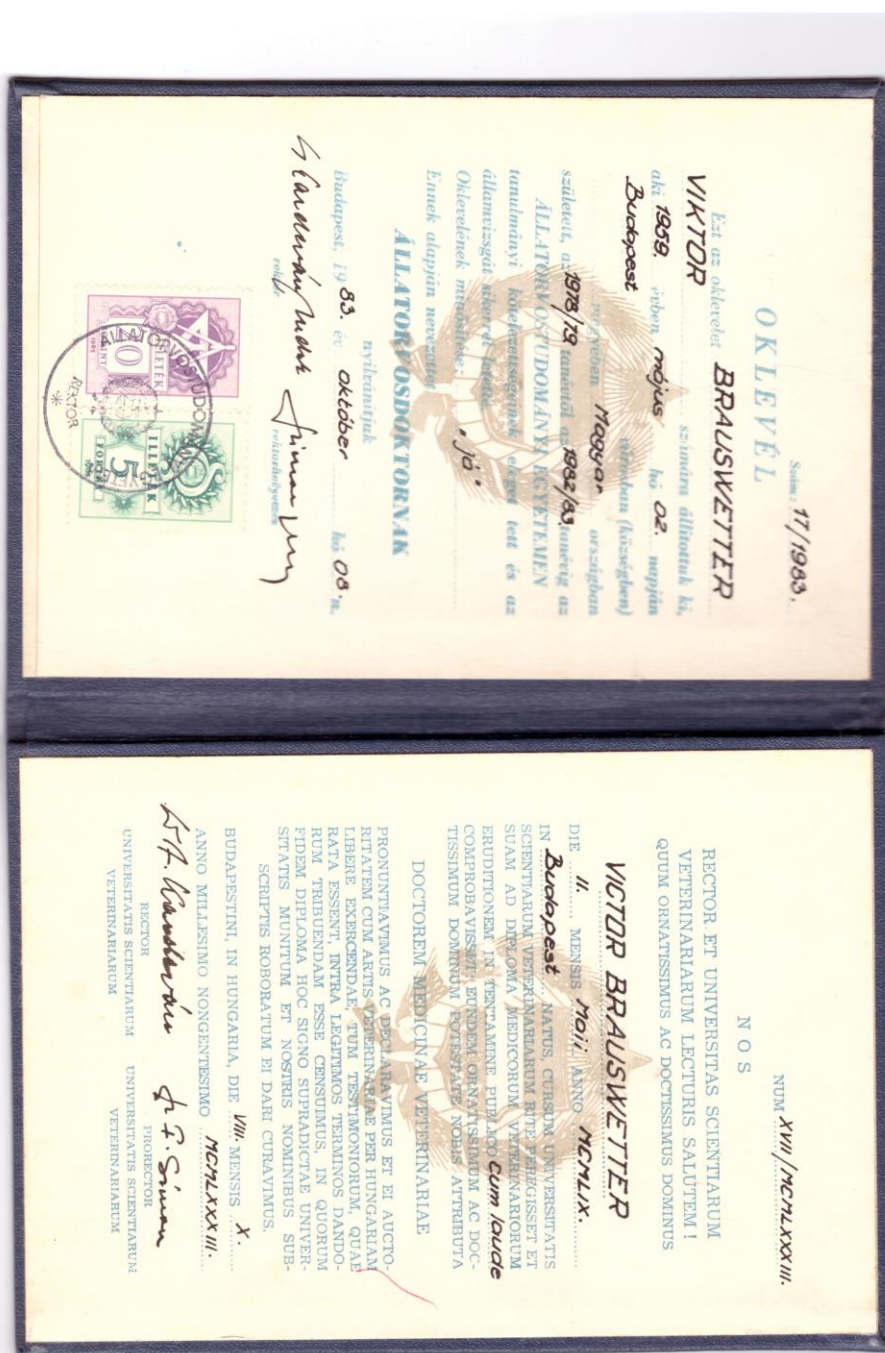
Kan kölyök törzskönyvi neve	Transzponder száma Kérjük a vonalkódot beragasztani!	Szuka kölyök törzskönyvi neve	Transzponder száma Kérjük a vonalkódot beragasztani!
1.		1.	
2.		2.	
3.		3.	
4.		4.	
5.		5.	
6.		6.	
7.		7.	
8.		8.	
9.		9.	

A fenti regisztrációt megrendelem és az adatok kezeléséhez, nyilvántartásához hozzájárulok.
Kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek.

.....
Tenyésztő/Tulajdonos aláírása

11. számú melléklet

Tenyésztésvezető Végzettségét Igazoló Oklevél

12.számú melléklet

**ADATMÓDOSÍTÓ LAP, TENYÉSZTÉSBŐL
KIVONÁSRA**

Alulírott,

..... szám alatti lakos
bejelentem, hogy a tulajdonomat képező,
..... törzskönyvi nevű,
.....törzskönyvi jelű, számú puli,
tenyésztésből ki lett vonva.

A kivonás időpontja:**A kivonás oka:** (megfelelőt aláhúzással kérjük jelölni)

- ivartalanítás
- elhullás
- elveszett
- egyéb:.....

Melléklet:

- Eredeti Származási lap érvénytelenítésre beküldve

Kelt:,évhónap

Tulajdonos aláírása:.....

13.számú melléklet

OSZTÁLYBA SOROLÁSI KÉRELEM

Puli neve:.....

Tkv. jele, száma:.....

Született:..... Ivara:.....

Színe:..... Chip száma:.....

Tulajdonos neve, címe:.....

.....

Alulírott, a mellékletek alapján kérem a fenti kutya osztályba sorolását.

Mellékletek:

Tenyészszemle bírálati lap

Csípőízületi diszplázia szűrés igazolása

Terelő képességvizsga, Terelő Munkavizsga, Terelő Munkaverseny igazolása

Utódok Tenyészszemle bírálati lap és csípőízületi diszplázia szűrés igazolása

Kelt:.....,évhónapnap

Tulajdonos aláírása:.....

Jóváhagyás igazolása:.....

14.számú melléklet

OSZTÁLYBA SOROLÁS IGAZOLÁSA

A Hungária Puli Klub a beküldött igazolások alapján az alábbi puli fajtájú tenyészegyedet
a/az osztályba sorolja.

Puli neve:.....

Tkv. jele, száma:.....

Született:..... Ivara:.....

Színe:..... Chip száma:.....

Kelt:.....,évhónapnap

Az igazolás kiállítója:.....

15.számú melléklet

EGYEDI PÁROSÍTÁSI ENGEDÉLY KÉRELEM

Alulírott, anevű tenyészetemben az alábbi
szülőpár párosztatásához,

Kan:

- neve:.....
- születési ideje:.....
- tkv jele/száma:.....
- színe:.....
- chip száma:.....
- tenyésztés helye, ideje, eredménye:.....
- egészségügyi szűrés eredménye:.....
- tulajdonos neve, címe:.....
-

Szuka:

- neve:.....
- születési ideje:.....
- tkv jele/száma:.....
- színe:.....
- chip száma:.....
- tenyésztés helye, ideje, eredménye:.....
- egészségügyi szűrés eredménye:.....
- tulajdonos neve, címe:.....
-

Egyedi Párosítási Engedélyt kérek.

A kérelem indoka:.....

.....

.....

.....

Kelt:.....,évhónapnap

Tenyésztő aláírása:.....

16.számú melléklet

SZÁRMAZÁSI IGAZOLÁS KÉRELEM

Alulírott, kérem az alábbi puli Származási igazolását saját teljesítménye alapján.

A puli adatai:

- neve:.....
- születési idő:.....
- tkv. jel, szám:.....
- chipszám:.....
- ivara, színe:
- tenyésztés helye, ideje:.....
- tenyésztés eredménye:.....
- csípőszűrés eredménye:.....
- tulajdonos neve, címe:.....

Mellékletek:

- eredeti Regisztrációs lap
- tenyésztés igazolása
- csípőszűrés igazolása
- befizetési igazolás

Kelt:.....,évhónapnap

Tulajdonos aláírása:

17. számú melléklet

Hungária Puli Klub
A Magyar Ebtenyésztők Országos Szövetségének (mint FCI) tagja

Tenyésszemle Bírálati Lap

Alaptermészet Vizsgálat
12 hónapos kortól

Dátum:

Helyszín:

Tulajdonos neve, címe:	Kutya neve:	Neme:	Születési idő:	TKV-i sz./ chipszám:

Alapkövetelmény a gyakorlatra, írásos értékelés, a legjellemzőbb szót a megfelelt vagy nem megfelelt rubrikába írva

Gyakorlatok leírása	Bírálati észrevételek	
1.Kutya viselkedése a küllembírálat alatt	Együttműködő, barátkozó, magabiztos, figyelmes, élénk, tartózkodó	Extrém félénk, agresszív
2.Kutya viselkedése egy idegen személy megjelenésekor		
3.Kutya viselkedése négy fős embercsoportban. A kutya a felvezetőjével nyugodt tempóban sétál a csoportban. 8-as alakban 2 személyt megkerül, majd kimegy		
4.Váratlan helyzet iránt mutatott reakció, plusz hanghatás: zörgő doboz, eldobása kutyától kb. 3-5 méterre kb. 1 méter magasból	Közömbös, érdeklődő, élénk, megnyugtatható	Nem megnyugtatható, pánikszerűen menekül
5.Bíró vagy segítő pórázon fogja a kutyát, felvezetője 20-25 lépés megtétele után magához hívja.	Felvezetőjéhez fut hívásra	Elmenekül, agresszív
6.A felvezető kutyájával 5-10 egy sorban felsorakozott kutyáját lábánál ültető kutyás személy mellett, egyiket egyik, másikat másik oldalról megkerülve elhalad.	Együttműködő, barátkozó, magabiztos, tartózkodó, de nem agresszív vagy megnyugtathatatlan	Nagyon fél vagy megnyugtathatatlanul agresszív

ÉRTÉKELÉS

KIVÁLÓAN MEGFELELT (6/6 pont)

MEGFELELT (6/ 4-5 pont)

NEM FELELT MEG (6/ + vagy kevesebb pont)

VISSZARENDELVE:Bíró aláírása:

(Amennyiben először nem felelt meg, 1 alkalommal visszarendelhető)

18. számú melléklet

Hungária Puli Klub

Tenyészszemle Bírálati Lap

N° 001525

Tenyészszemle helyszíne:..... Időpontja:.....

Tulajdonos neve:..... Lakcíme:.....

Puli neve:		Születési idő:		Ivara:
Chipszám:		TK.jel/szám:		Színe:
Csípőszűrés eredménye:		Jele, száma:		Dátum:

A tulajdonság, testtáj:	A tulajdonság, testtáj leírása	- + *
Fajtajelleg:	☐ kifejezett ☐ elmosódó ☐ hibás.....	
Ivarjelleg, ivarszervek:	☐ kifejezett ij. ☐ elmosódó ij. ☐ ép herék ☐ nem tapintható	
Testarányok, szilárdság:	☐ arányos ☐ aránytalan ☐ szilárd szervezetű ☐ laza ☐ burkolt	
Méretek cm/kg:	marmagasság..... törzhosszúság..... övméret..... testsúly.....	
Kondíció:	☐ megfelelő ☐ túlkondicionált ☐ alulkondicionált	
Csontozat:	☐ szikár ☐ finom ☐ túl finom és könnyű ☐ durva	
Vérmérséklet, idegrendszer:	☐ élénk ☐ kiegyensúlyozott ☐ félénk ☐ támadó	
Fejméret és arány:	☐ arányos ☐ kicsi és finom ☐ nagy és durva	
Koponya:	☐ széles ☐ keskeny ☐ megfelelő stop ☐ gyenge stop	
Arcorri rész:	☐ arányos ☐ túlságosan rövid ☐ megnyúlt	
Fültüzés és méret:	☐ jó tűzés és méret ☐ magasan tűzött és kicsi ☐ rövid	
Fogazat és fogív:	☐ teljes ☐ foghiány..... ☐ fogtöbblet..... ☐ széles ív ☐ szűk ív	
Harapás:	☐ szabályos ollós ☐ szabálytalan.....	
Szem vágása, helyeződése:	☐ megfelelő ☐ kerek ☐ közelálló ☐ távol álló	
Szem színe:	☐ sötétbarna ☐ középibarna ☐ világosbarna ☐ sárga	
Nyak:	☐ jól illesztett ☐ alacsonyan illesztett ☐ magasan illesztett	
Törzs:	☐ rövid, négyzetes ☐ megnyúlt ☐ túlságosan megnyúlt ☐ kíváncsnál rövidebb	
Mellkas:	☐ mély ☐ sekély ☐ széles ☐ szűk ☐ fűzött	
Elülső végtag:	☐ párhuzamos ☐ franciás ☐ dongaállás	
Hátulsó végtag:	☐ párhuzamos ☐ tehénállás ☐ mély csánk ☐ magas csánk	
Mancsok:	☐ feszes ☐ zárt ☐ rövid ☐ hosszú ☐ nyitott ☐ laza	
Farok/farokhordás:	☐ stabil ☐ laza ☐ jó méretű ☐ rövidebb ☐ magasan tűzött	
Mozgás:	☐ típusosan szabályos ☐ kötött ☐ sántít ☐ poroszkál	
Szőrzet:	☐ teljes ☐ hiányos ☐ szerkezetes ☐ ápolt ☐ szennyezett	
Szőrzet szerkezete:	☐ erőteljes ☐ finom ☐ zsinóros ☐ szalagos ☐ nemezes	
Szőrzet színe:	☐ standard ☐ hibás színleírás.....	
Pigmentáltság:	☐ mélyfekete ☐ sötét ☐ középibarna ☐ gyenge	

*eltérés az átlagtól

Megjegyzés:.....

Minősítés:

Tenyésztésre javasolt: ☐	Tenyészthető: ☐	Nem tenyészthető: ☐
---	--	--

HPK képviselője:.....

P.H.

Bíráló:.....